

T.C.
DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI
(HATAY, KAHRAMANMARAŞ, OSMANİYE)

2020 YILI
ÇALIŞMA PROGRAMI
(Revize 3)

Ekim, 2020

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ	12
1. GİRİŞ	13
2019 Yılı Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi	13
2020 Yılı Öncelikleri	16
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	18
2.1. İmalat Sanayinde Verimliliğin Artırılması ve Teknolojik Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı	18
a. Amaç	18
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	18
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	23
d. Proje ve Faaliyetler	24
e. Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi	32
f. İzleme ve Değerlendirme	34
2.2. Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı	35
a. Amaç	35
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	35
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	39
d. Proje ve Faaliyetler	40
e. Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi	44
f. İzleme ve Değerlendirme	46
2.3. Seracılık Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Sonuç Odaklı Programı	47
a. Amaç	47
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	47
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	50
d. Proje ve Faaliyetler	51
e. Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi	55
f. İzleme ve Değerlendirme	56
3. Kurumsal Gelişim	57
a. Faaliyetler	57
b. Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi	61
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI	63

4.1. Güvenli ve Kaliteli Yer Fıstığı Üretimi İçin Sürdürülebilir Tekniklerin Geliştirilmesi Projesi	63
a. Amaç.....	63
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	63
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	63
d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	63
e. İzleme ve Değerlendirme	63
4.2. Leonardit ve Gidyadan Organomineral Gübre İmalat Tesis Fizibilitesi	64
a. Amaç.....	64
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	64
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	65
d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	65
e. İzleme ve Değerlendirme	65
4.3. Hatay İlinde Kooperatifçiliğin Geliştirilmesi Projesi	65
a. Amaç.....	65
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	65
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	66
d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	66
e. İzleme ve Değerlendirme	66
4.4. Sektörel ve Tematik Araştırma ve Analiz Çalışmaları	66
a. Amaç.....	66
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	66
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	67
d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	67
e. İzleme ve Değerlendirme	67
4.5. Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere Yönelik Çalışmalar	67
a. Amaç.....	67
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	67
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	67
d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	68
e. İzleme ve Değerlendirme	68
4.6. Fuar Katılımları	68
a. Amaç.....	68

b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	68
c.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	69
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	69
e.	İzleme ve Değerlendirme	69
4.7.	İş ve Yatırım Ortamını İyileştirmeye Yönelik Çalışmalar	69
a.	Amaç	69
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	69
c.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	70
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	70
e.	İzleme ve Değerlendirme	70
4.8.	Sürdürülebilir Kalkınmada Kadın Girişimciliği Çalıştayları	70
a.	Amaç	70
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	70
c.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	71
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	71
e.	İzleme ve Değerlendirme	71
4.9.	Osmaniye Denetimli Serbestlik Hizmetleri Sürekli Eğitim Merkezi Güdümlü Projesi	71
a.	Amaç	71
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	71
c.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	72
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	72
e.	İzleme ve Değerlendirme	72
4.10.	Çağlayancerit Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi Güdümlü Projesi	72
a.	Amaç	72
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	72
c.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	73
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	73
e.	İzleme ve Değerlendirme	73
4.11.	Hatay İpek Sürdürülebilir Moda ve Tasarım Merkezi	73
a.	Amaç	73
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	74
f.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	74

g. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	74
h. İzleme ve Değerlendirme	74
4.12. GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ.....	75
a. Amaç.....	75
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	75
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	75
d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	75
e. İzleme ve Değerlendirme	75
4.13. FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI.....	76
a. Amaç.....	76
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	76
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	76
d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	76
e. İzleme ve Değerlendirme	77
4.14. TEKNİK DESTEK PROGRAMI.....	77
a. Amaç.....	77
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	77
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	77
d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	77
e. İzleme ve Değerlendirme	77
4.15. SOGEP PROGRAMI.....	77
4.16. 2020 YILI COVID-19 İLE MÜCADELE VE DAYANIKLILIK PROGRAMI.....	78
a. Amaç.....	78
b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	78
c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	79
d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	79
e. İzleme ve Değerlendirme	79
4.17. DEVAM EDEN DESTEK PROGRAMLARI.....	79
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	83
6. EKLER.....	84
EK-1/A GÜDÜMLÜ PROJE BİLGİ FORMU	84
a. Çağlayancerit Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi GÜDÜMLÜ PROJE BİLGİ FORMU	84
EK-1/B PROJE LİSTESİ.....	93

Ek-1/D Düzenlenecek Etkinlikler	95
Ek-1/E Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar	99
Ek-1/F Kaynak Verimliliği Faaliyetleri	101

Tablolar

Tablo 1. Verimlilik SOP Faaliyetleri Çıktı ve Sonuç Göstergeleri	23
Tablo 2. Verimlilik SOP Program Süresi ve Zaman Planlaması	32
Tablo 3. DESTİNASYON SOP Faaliyetleri Çıktı ve Sonuç Göstergeleri.....	39
Tablo 4. DESTİNASYON SOP Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	44
Tablo 5. SERA SOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri.....	50
Tablo 6. SERA SOP Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	55
Tablo 7. Kurumsal Gelişim Program Süresi ve Zaman Planlaması	61
Tablo 8. Önceki Yıllardan Devam Eden Projeler.....	79
Tablo 9. Yerel Kalkınma Fırsatları Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi	81

Kısaltmalar

Ar-ge	Araştırma ve geliştirme
AYMOD	Ayakkabı Moda Fuarı
CMDP	Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı
ÇKA	Çukurova Kalkınma Ajansı
DOĞAKA	Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
DYO	Destinasyon Yönetim Organizasyonu
ERP	Enterprise Resource Planning / Kurumsal Kaynak Planlaması
FRIT	Türkiye'deki Mülteciler İçin AB Mali Yardım Programı
GBS	Girişimci Bilgi Sistemi
GİB	Gelir İdaresi Başkanlığı
ILO	International Labour Organization / Uluslararası Çalışma Örgütü
IPA 2	Instrument for Pre-accession Assistance 2 / Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı 2
İMİB	İdari ve Mali İşler Birimi
İMOB	İstanbul Mobilya Fuarı
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KKB	Kurumsal Koordinasyon Birimi
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KÜSİ	Kamu Sanayi Üniversite İşbirliği
MDP	Mali Destek Programı
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
PYB	Program Yönetimi Birimi
SCORE	Sustaining Competitive and Responsible Enterprises (Rekabetçi ve Sorumlu İşletmeleri Destekleme Programı)
SDP	Sektörel Destekler ve Programlama Birimi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SODES	Sosyal Destek Programı
SOP	Sonuç Odaklı Program
TFV	Toplam Faktör Verimliliği
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TSO	Ticaret ve Sanayi Odası
TÜRKONFED	Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization / Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UNWTO	Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü
Ür-Ge	Ürün Geliştirme
YDO	Yatırım Destek Ofisi

YÖNETİCİ ÖZETİ

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA) "Nitelikli insan kaynağı ve gelişmiş altyapı olanakları ile rekabet gücü ve yaşam kalitesi yüksek bölge" olarak tanımlanan TR63 Bölge Planı (2014-2023) vizyonu çerçevesinde bölge planı hedef ve önceliklerine yönelik faaliyetler gerçekleştirmektedir.

2018 yılı ile birlikte Kalkınma Ajanslarının görevlerini daha etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri amacıyla kurumsal dönüşüm süreçleri başlatılmış ve bu süreçte Ajans tarafından Öncelikli Sektörlerde İhracatın Geliştirilmesi, Kültür Turizminin Geliştirilmesi, Mesleki Eğitim Kapasitenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programları ile Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı ve Yerel Kalkınma Fırsatları Programları uygulanmaya başlanmıştır.

2020 yılından itibaren ise bölge planında yer alan "Nitelikli insan kaynağı ve gelişmiş altyapı olanakları ile rekabet gücü ve yaşam kalitesi yüksek bölge" vizyonu çerçevesinde aşağıdaki SOP'ları tasarlamıştır:

- 1. İmalat Sanayinde Verimliliğin Artırılması ve Teknolojik Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı**
- 2. Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı**
- 3. Seracılık Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Sonuç Odaklı Programı**

İmalat Sanayinde Verimliliğin Artırılması ve Teknolojik Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında TR63 Bölgesi sanayi üretiminde ar-ge, yenilik ve verimlilik uygulamaları, mesleki eğitimin geliştirilmesi, kurumsallaşma düzeyinin artırılması ve dijital teknolojilerin yaygınlaştırılması yoluyla katma değer ve rekabetçiliğin artırılması amaçlanmaktadır. Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı ile bölgede paydaşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun geliştirilerek turizm geliri ile katma değerinin artırılması ve bütünsel turizm yönetiminin sağlanması amaçlanmaktadır. Seracılık Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Sonuç Odaklı Programı ile örtü altı üretim konusunda farkındalığın artırılması, mevcut seraların modernize edilmesi ve kurulu sera alanlarının artırılması yoluyla bölgede katma değerli tarımsal üretimin artırılması amaçlanmaktadır. Kurumsal Gelişim çalışmaları ile ajansın rutin çalışmalarının gerçekleştirilmesinin yanı sıra, fiziki, beşeri, teknolojik ve kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Son olarak Yerel Kalkınma Fırsatları çalışmaları kapsamında sektörel ve tematik araştırma ve analiz çalışmalarının gerçekleştirilmesi, bölgemizde yaşayan Suriyelilere yönelik dil, mesleki beceri vb. alanlarda eğitimler düzenlenmesi, fuar katılımlarının düzenlenmesi, güdümlü proje

fikirlerinin hayata geçirilmesi, teknik destek ve fizibilite desteği programlarının uygulanması planlanmaktadır.

1. GİRİŞ

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı 25.07.2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuş ve 2010 yılı içerisinde faaliyetlerine başlamıştır. Ajans, faaliyetlerini Hatay il merkezindeki ana hizmet binası ile Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye il merkezlerindeki yatırım destek ofislerinde yürütmektedir. Ajans faaliyet ve hizmetlerinin yürütülmesinde genel sekreter, iç denetçi, 24 uzman, 8 destek personel ve 19 yardımcı hizmetler olmak üzere toplam 53 personel görev yapmaktadır.

Ajansın hizmet ve faaliyetlerinde, 1 adedi makam aracı olmak üzere 3 binek araç ve 1 minibüs Ajans merkezinde ve 1'er adet binek araç Kahramanmaraş ve Osmaniye yatırım destek ofislerinde olmak üzere toplam 6 adet araç kullanılmaktadır.

Ajans merkez binası ve yatırım destek ofislerinde yürütülmekte olan hizmet ve faaliyetlerde bilgi ve teknoloji kaynaklarının maksimum seviyede kullanılmasına özen gösterilmektedir. Ajansta görevli uzman personelin tamamına masaüstü veya dizüstü bilgisayar tahsis edilmiş ve her birime gerekli görülen hizmetler için ayrıca dizüstü bilgisayarlar temin edilmiştir. Hizmet ve faaliyetler için yeteri kadar yazıcı, faks, güç kaynağı, projeksiyon cihazı, tarayıcı, dijital fotoğraf makinesi, ses sistemi gibi araçlar kullanılmaktadır. Ayrıca ajans toplantı salonunda kurulu video konferans sistemi ile ajans merkezi ile yatırım destek ofisleri arasında görüntülü konferans yapılabilmektedir.

Ajans Yönetim Kurulu; Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinin valileri, Hatay ve Kahramanmaraş büyükşehir belediye başkanları ile Osmaniye belediye başkanı, Osmaniye il genel meclisi başkanı ve bölge illerinin ticaret ve sanayi odası başkanlarından oluşmaktadır. Ajans Yönetim Kurulu Başkanlığı, il valilileri arasında birer yıllık dönemlerle dönüşümlü olarak yürütülmekte olup 2019 yılı Temmuz ayından itibaren Kahramanmaraş Valisi Sn. Vahdettin ÖZKAN tarafından yürütülmektedir.

2019 Yılı Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi

DOĞAKA'nın 2019 yılı faaliyetleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanan 2019 Yılı Çalışma Programı çerçevesinde yürütülmüştür. 2018 yılı ile birlikte Kalkınma Ajanslarının kanunda belirtilen görevleri daha etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri amacıyla kurumsal dönüşüm süreci başlatılmış ve ajansların yeni dönemde sonuç odaklı programlar (SOP) oluşturmaları hedeflenmiştir. Bu amaçla Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, bölge planı ve sektörel öncelikler doğrultusunda stratejik tercihlerini belirleyerek, 2018-2020 yıllarını

kapsayan SOP'larını hazırlamış ve 2019 yılı Çalışma Programı'nda yer alan faaliyetler SOP'lar doğrultusunda düzenlenmiştir. 2019 Yılı Çalışma Programı'nda yer alan faaliyetlerle ilgili olarak;

- **Öncelikli Sektörlerde İhracatın Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı Faaliyetleri kapsamında;**

Araştırma, Analiz ve Programlama çalışmaları doğrultusunda Filtre Sektörü Değer Zinciri Analizi çalışması tamamlanmıştır.

Kapasite Geliştirme Tanıtım ve Yatırım Destek çalışmaları doğrultusunda CNR IMOB 2019 Uluslararası Mobilya Fuarı, AYMOD 2019 Uluslararası Ayakkabı Kış Modası Fuarı, OLIVTECH 2019 Zeytin, Zeytinyağı, Süt ve Süt Ürünleri Fuarına katılım sağlanmıştır. Ayrıca tematik konferans ve panel çalışmaları (4.Teknoersite Günleri) yürütülmüştür. Sektörel tanıtım grupları kurulması ve işbirliği ağları faaliyetleri kapsamında ayakkabıcılık, mobilyacılık, gıda sektör buluşma toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Ajans Destekleri başlığı altında güdümlü proje destekleri kapsamında Kahramanmaraş Dondurma Ür-Ge ve Koordinasyon Merkezi, Kahramanmaraş Metal Mutfak Eşyası Test Analiz ve Ar-ge Merkezi, Hatay Kireçlik Yarma Sistemi Ortak Üretim Tesisi güdümlü projelerine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler başlığında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın program otoritesi olduğu Rekabetçi Sektörler Programı çerçevesinde hayata geçirilen "Kahramanmaraş Tasarım ve 3D Modelleme Merkezinin Geliştirilmesi" projesinde teknik yardım ve mal alımı için ihale süreci devam etmektedir.

- **Kültür Turizminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı Faaliyetleri kapsamında;**

Araştırma, Analiz ve Programlama çalışmaları doğrultusunda Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinde turizm sektörünün mevcut durumu ve potansiyelini değerlendirerek 2019-2023 döneminde bu illerimizde turizmin geliştirilmesi için izlenebilecek yeni strateji ve eylemlerin tanımlanması amacıyla Osmaniye ve Kahramanmaraş illeri Turizm Stratejisi ve Eylem Planı çalışmaları tamamlanmıştır.

Kapasite Geliştirme Tanıtım ve Yatırım Destek çalışmaları kapsamında Kültür Turizmi Odaklı Mekânsal Gelişim Planları çalışmalarının gerçekleştirilebilmesi için Kültür Rotaları ve Planlama Sürecine yönelik eğitimler düzenlenmiştir. Eğitimlere Hatay ilinde koruma ve planlama çalışmalarından sorumlu kamu kurum ve kuruluşlarında ve sivil

toplum kuruluşlarında çalışan meslek uzmanları katılım sağlamıştır. Eğitimleri takiben kırsal mirasın değerlendirilmesine yönelik saha çalışmaları yürütülmüştür. DOĞAKA'nın sorumluluk alanı içerisindeki kırsal miras alanlarının sorun ve fırsatlarının değerlendirilmesi, kırsal miras alanlarının bütüncül proje başlıklarının belirlenmesi, kırsal miras alanlarındaki kültür odaklı yol haritalarının içeriğinin belirlenmesi amacıyla saha çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Sektörel tanıtım grupları kurulması ve işbirliği ağları faaliyetleri bünyesinde "Gastronomi Turizmi Sektörel İşbirliği Ağı" kurulmuş ve işbirliği ağı vasıtasıyla toplantı/bilgilendirme organizasyonları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca TR63 Bölgesi'nde öne çıkan ürünlerin coğrafi işaret tescili alması için başvuruda bulunmuş olup çalışmalar bölgemizde yer alan ilgili kurumlarla düzenlenen protokoller çerçevesinde yürütülmektedir.

Ajans Destekleri başlığı altında 2019 Yılı Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (TZKAMU) ilan edilmiş olup başarılı projelerin 2020 yılı itibarıyla uygulamaya geçmesi öngörülmektedir.

- **Mesleki Eğitim Kapasitenin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı Faaliyetleri kapsamında;**

Tanıtım ve Yatırım Destek faaliyetleri kapsamında Üniversite-Sanayi İşbirliği Organizasyonları başlığı altında düzenlenen KÜSİ Toplantılarına katılım sağlanmıştır.

Ajans Destekleri başlığı altında 2019 yılı İmalat Sanayisine Yönelik Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı yürütülmeye başlanmış olup projelerde sözleşme uygulama aşamasına geçilmiştir. Güdümlü proje destekleri kapsamında Osmaniye Denetimli Serbestlik Sürekli Eğitim Merkezi, Hatay Mesleki Eğitim Merkezi, İskenderun Teknik Üniversitesi Kaynakçılık Mükemmeliyet Merkezi güdümlü projelerine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

İşbirliği ve Koordinasyon faaliyetlerine yönelik mesleki eğitim paydaş toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2019 yılında tema olarak "Mesleki Eğitim" konusunun ele alınması itibarıyla Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye il milli eğitim müdürlükleri ile protokoller imzalanmış ve mesleki eğitim teması çerçevesinde faaliyetlere başlanmıştır.

- **Kurumsal Dönüşüm Faaliyetleri kapsamında;**

Diğer Proje ve Faaliyetler başlığı altında 2018 yılı faaliyet döneminde içerisinde Ajansımız tarafından yapılan 3 adet proje teklif çağrısına yönelik çalışmalar yürütülmüştür. "Sürdürülebilir Üretim Geliştirilmesi ve Yenilikçilik Mali Destek

Programı-4 (YENİ-4)", "Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (TZKAMU)" ve "Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı (SERA)" programlarına yönelik projelerin uygulama süreci devam etmektedir. Ayrıca bölgemizdeki aktörlerin kurumsal kapasitelerinin artırılmasına yönelik teknik destek programı ilan edilmiştir. Ayrıca bölgesel gelişmenin hızlandırılması, bölgenin rekabet gücünün artırılması ve bölgedeki iş ortamının iyileştirilmesi açısından önem taşıyan projelerin Ajansın öncülüğü ve koordinasyonu ile desteklenmesiyle oluşturabilecek projelerin desteklenmesi amacıyla güdümlü proje desteği çalışmaları yürütülmüştür.

- **Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında;**

Araştırma, Analiz ve Programlama çalışmaları kapsamında Hatay İpek Sürdürülebilir Moda ve Tasarım Merkezi Fizibilite Çalışması ve Fidancılık Sektör Raporu tamamlanmıştır.

İşbirliği ve Koordinasyon faaliyetleri doğrultusunda Suriyelilerin iş hayatına ve toplumsal hayata entegrasyonlarının sağlanmasına yönelik ILO ile işbirliği ILO ile faaliyetleri doğrultusunda, ILO Türkiye Ofisi tarafından yürütülen "Suriyeli Mültecilerin Sosyo-Ekonomik Değerlendirmesi Projesi" kapsamında yürütülen anket çalışmalarının sonuçları firma tarafından değerlendirilmiş ve ajansımızın da görüşü alınmak taslak sonuç raporu hazırlanarak sunulmuştur.

Ajans Destekleri başlığı altında; 2019 yılında Bölge İçi Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Mali Destek Programı ve 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programları yürütülmeye başlanmış olup proje değerlendirme süreçleri devam etmektedir.

2020 Yılı Öncelikleri

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, 5449 sayılı kanununun 1. maddesinde "Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma plânı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" olarak belirlenen temel görev ve sorumlulukları doğrultusunda; Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinden oluşan faaliyet bölgesinde bu temel görevi icra etmek üzere TR63 Bölge Planını (2014-2023) tamamlanmıştır.

Bölge planı öncelikleri göz önüne alınarak hazırlanan çalışma programı;

"Nitelikli insan kaynağı ve gelişmiş altyapı olanakları ile rekabet gücü ve yaşam kalitesi yüksek bölge"

olarak tanımlanan vizyona yönelik,

"Yerel potansiyelleri yenilikçilik ve girişimcilik kültürü ile harekete geçirerek, ulusal ve uluslararası düzeyde kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında köprüler oluşturarak kalkınmaya giden yolu inşa etmek"

şeklinde ifade edilen ajans misyonu önceliklerine dayandırılmıştır.

Bu çerçevede 2020-2022 yılları arası ajans faaliyetlerinde;

- Sanayi üretiminde katma değer ve rekabetçiliğin artırılması,
- Turizm geliri ile katma değerinin artırılması ve bütünsel turizm yönetiminin sağlanması,
- Katma değerli tarımsal üretimin artırılması

hususları önceliklendirilerek SOP'lar marifetiyle uygulanması hedeflenmiştir. Önceliklerin ve faaliyetlerin belirlenmesinde On Birinci Kalkınma Planı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan strateji belgeleri, bölge planı ve 2020 teması olarak belirlenen "Kaynak Verimliliği" konusu dikkate alınmıştır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. İmalat Sanayinde Verimliliğin Artırılması ve Teknolojik Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı

a. Amaç

Genel Amaç: TR63 Bölgesi sanayi üretiminde katma değer ve rekabetçiliğin artırılması

Özel Amaç 1. KOBİ'lerin ar-ge, yenilik ve verimlilik uygulama kapasitelerini geliştirmek

Özel Amaç 2. KOBİ'lerin sürdürülebilir üretim uygulamalarını geliştirmek

Özel Amaç 3. Beşeri sermayeye özel sektörün ihtiyaçlarına cevap verebilecek mesleki eğitim becerilerinin kazandırılması

Özel Amaç 4. İmalat sanayinde dijital teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılması

Özel Amaç 5. İmalat sanayinde kurumsallaşma düzeyinin artırılması

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ekonomik ölçekte büyümenin temel faktörleri; sermaye yatırımları, istihdam artışı (geleneksel faktörler) ve toplam faktör verimliliği ile açıklanmaktadır. Uzun vadede ekonomik ölçekte büyümenin temeli verimlilik artışları olup verimlilik artışı genel bir ifadeyle çıktılardan girdilere oranı veya daha az girdiyle daha fazla çıktı üretebilmek şeklinde ifade edilebilmektedir. Bu doğrultuda verimlilik; işgücünün çıktılarla ilişkisi veya sermaye yatırımlarının çıktılar ile ilişkisi şeklinde ölçülebilmektedir (kısmi verimlilik göstergeleri). Ancak sermaye ve işgücünün yanı sıra, söz konusu geleneksel faktörlerle açıklanamayan kısımların (teknolojik iyileştirmeler, yönetsel gelişmeler, inovasyon, tasarım gibi üretim sürecindeki tüm faktörler) da çıktı ile ilişkisine dahil edildiği durum toplam faktör verimliliğini (TFV) göstermektedir. Toplam faktör verimliliğinin yüksekliği/artış eğilimi büyümeye ve refaha katkı sağlamaktadır.

Türkiye'de üretim faktörleri açısından büyümenin kaynaklarına incelendiğinde, 2002-2006 döneminde verimlilik artışlarının büyümeyi sürükleyen faktör olduğu görülmektedir. Ortalama büyümenin % 7,2 gibi yüksek bir düzeyde gerçekleştiği bu dönemde, TFV artışının büyümeye katkısı % 45 civarındayken, sermaye stoku ve istihdam artışının büyümeye katkısı sırasıyla % 49,6 ve % 5,6 olmuştur. 2007-2012 döneminde ise, ülkede ortalama büyüme, küresel krizin etkisiyle, %3,3 seviyesine düşmüş, bu dönemde sermaye stoku ve istihdamın büyümeye katkısı artarken, TFV'nin büyümeye katkısı negatif olmuştur (Onuncu Kalkınma Planı). Yakın dönemde (2012-2017) ise, %5,8'lik büyümenin sadece 0,8 puanı TFV artışlarından kaynaklanmıştır (Toplam Faktör Verimliliği için Politika Çerçevesi Geliştirilmesine Destek

Projesi, Beyaz Kitap). Söz konusu veriler, gelişmiş ülkelerde büyümenin itici gücünün TFV olmasının aksine, Türkiye’de büyümenin itici gücünü sermaye birikiminin oluşturduğunu göstermektedir.

On Birinci Kalkınma Planında Türkiye’nin küresel değer zincirleri içerisinde üst basamaklarda yer almasını sağlayacak daha rekabetçi bir ekonomik yapıya sahip olması için fiziki, beşeri ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi gerektiği belirtilerek birey, firma, sektör ve devlet olmak üzere tüm düzeylerde rekabetçiliğin geliştirilmesinin ve verimliliğin artırılmasının hedeflendiği ifade edilmiştir. 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi belgesinde de sanayi şirketlerinin, katma değer üreterek sermayelerini güçlendirebilen, toplam faktör verimliliği yüksek kurumlar olmaları gerektiği vurgulanmış ve yüksek katma değer ve verimliliğin ar-ge temelli uzun vadeli yatırımlar ile elde edildiği ifade edilmiştir.

Ulusal ölçekte gerçekleştirilen çalışmalarda verimlilik alanında başlıca sorunlar arasında; işgücünün genel niteliği ile üretim süreçlerinin ihtiyaçları arasındaki uyumsuzluk, sanayi işletmelerinde sürdürülebilir üretim kültürünün yeterince gelişmemiş olması, ar-ge ve inovasyon konusunda bilinç ve kültür eksikliği, işletmelerin finansal kaynaklara ulaşmakta güçlüklerle karşılaşması, firmaların kurumsallaşma düzeylerinin ve teknoloji kullanım kapasitelerinin düşük olması gibi sorunlar öne çıkmaktadır. Bu sorunları da dikkate alarak hazırlanan Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planında (2015-2018) sanayinin verimlilik temelli yapısal dönüşümünü hızlandırmak” temel amaç olarak belirlenmiş ve belirlenen temel amaç doğrultusunda, sanayide öngörülen dönüşüm;

- İşgücünün niteliği ve istihdam,
- İş ve yatırım ortamı,
- Sürdürülebilir üretim,
- Firmaların ar-ge, yenilik ve verimlilik uygulama kapasitesi

alanları üzerinde inşa edilmiş ve stratejiler bu alanlar üzerinden tanımlanarak 6 hedef belirlenmiştir:

1. Verimlilikle ilgili alanlarda politika oluşturma süreçlerini geliştirmek ve izlenebilirliği artırmak
2. Eğitim sistemi ile işgücü piyasası arasındaki uyumu güçlendirmek ve işgücü verimliliğini artırmak
3. İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik tedbirlerle sermaye verimliliği oranlarını yükseltmek

4. Sanayide sürdürülebilir üretim altyapısına dönüşüm sürecinde uygulama ve teknolojileri yaygınlaştırmak
5. Üretimin mekânsal organizasyonu ile elde edilen faydayı artırmak; bu doğrultuda bölgesel ve sektörel güç birlikleri oluşturmak
6. Başta KOBİ'ler olmak üzere firmaların teknolojik donanımlarını, kurumsallaşma, verimlilik uygulama ve Ar-Ge kapasitelerini güçlendirmek.

TR63 Bölgesi genelinde belirli yörelerde yoğunlaşmış ve ana metal sanayi ve tekstil gibi sektörlerde rekabetçi yapısı gelişmiş durumda olan sanayi kompozisyonu genel olarak düşük ve orta düzey teknolojiye sahiptir. Mülga Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisinde (2014-2023), Herfindahl yöntemi kullanılarak yapılan analizde, bu değerlendirmeyi doğrular şekilde, TR63 Bölgesi imalat sektörünün teknolojik yığılmasını düşük ve orta-düşük seviye olarak belirtilmiştir. Benzer şekilde, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKNFED) tarafından yayımlanan analiz çalışmasında da TR63 Bölgesi, orta-düşük teknoloji imalat sanayi sektörlerinin yer aldığı bölgeler arasında gösterilmiştir. TR63 Bölgesi istihdamında ve yerel ekonomisinde mobilyacılık, ayakkabıcılık ve gıda gibi geleneksel sektörler önemli bir yer tutmaktadır. Değer zincirinde düşük teknoloji emek yoğun üretim gerçekleştiren, markalaşma ve tescil faaliyetlerinin oldukça düşük olduğu, kurumsallaşmanın yetersiz ve örgütlü hareket etme bilincinin olmadığı söz konusu sektörler ulusal ölçekte düşük rekabetçiliğe sahiptir. Bununla birlikte söz konusu sektörlerde yoğunlaşma katsayısında 2016 yılında 2012 yılına göre gerileme görüldüğü, diğer bir deyişle rekabetçilik güçlerinin zayıfladığı görülmektedir. Söz konusu firmalarda insan kaynakları, donanım, kurumsallaşma gibi konuların yanı sıra kaynak verimliliği ve teknoloji verimliliği gibi hususlarda da gelişim ihtiyacı bulunmaktadır.

Ulusal ölçekte yapılan çalışmalarda büyük ölçekli firmalar ile KOBİ'ler arasındaki verimlilik farkının büyük ölçekli firmalar lehine 6 kata çıkabildiği ve KOBİ'lerde verimliliğin geliştirilmesinin büyük önem taşıdığı ifade edilmektedir. Verimliliğin sorunları arasında kurumsallaşma, çalışma ortamı (fiziki koşullar), işletme içinde mesleki eğitimlerin/işbaşı eğitimleri, ar-ge, tasarım, teknolojik yenilik gibi konulardaki yetersizlik ve yatırım eksikliği hususları öne çıkmaktadır. 2009-2018 yılları arası dönemde Türkiye'deki patent tescillerinin % 0,26'sı, faydalı model tescillerinin % 0,7'si, marka tescillerinin % 1,3'ü TR63 Bölgesi illerinden gerçekleştirilmiştir. 2019 yılı haziran ayı itibarı ile Türkiye'deki 1.188 Ar-Ge Merkezinin 18 tanesi (Hatay 2, Kahramanmaraş 13, Osmaniye 3) bölgemizde bulunmaktadır. Bu rakam Türkiye'deki Ar-Ge Merkezlerinin %1,5'ine karşılık gelmektedir. 2016 yılı Girişimci Bilgi Sistemi verilerine göre ar-ge harcamalarının net satışlara oranı TR63 Bölgesinde %0,13, Türkiye'de

ise bu oran %1,27'dir (Hatay Potansiyel Yatırım Konuları Araştırması). Türkiye Verimlilik Gelişim Haritası çalışmasına göre TR63 Bölgesinde kaynak verimli teknolojilere yatırımların oranı %20'lerde kalmış, atıkların tesis içerisinde değerlendirilmesine yönelik tedbire başvuran firmaların oranı %14, su tüketiminin azaltılmasına yönelik tedbirlere başvuran firma oranı ise % 16 olarak gerçekleşmiştir. Hammadde verimliliğini artırmaya yönelik uygulamalardan kazanım ortalaması Türkiye ortalamalarının altında olan bölgede, firmaların düşük kapasite ile çalışmalarındaki etkenlerden makine arızaları, finansman güçlüğü, işgücü yetersizliği gibi hususlar Türkiye ortalamalarının üzerinde seyretmektedir.

TR63 Bölgesi işgücü göstergeleri değerlendirildiğinde işgücüne katılım oranında % 49,4 ile Türkiye ortalamalarının (%53,2) altında kalan bölge, işsizlik oranında % 14,1 ile 26 bölge içerisinde en olumsuz değerlere sahip 4. bölge konumundadır. Kadın işgücü göstergeleri değerlendirildiğinde; işgücüne katılım oranında % 29,8 ile Türkiye ortalamalarının (% 34,2) altında kalan bölge, işsizlik oranında % 18,7 ile 26 bölge içerisinde en olumsuz değerlere sahip 5. bölge konumundadır. 2018 yılında hazırlanan İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırma Raporu sonuçlarına göre Türkiye'de açık iş oranı %2,6, Hatay'da %1,4; Kahramanmaraş'ta %2,4, Osmaniye'de ise %3 olarak gerçekleşmiştir. Bölge illerinde açık iş oranlarının yığıldığı alanlar incelendiğinde imalat sanayisinin diğer sektörler arasında öne çıktığı görülmektedir. Türkiye geneli ile bölge illerinde mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde ise, "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" başlığının öncelikli neden olarak belirtildiği görülmektedir. Benzer şekilde Türkiye Verimlilik Gelişim Haritası çalışmasında da bölgede faaliyet gösteren firmaların % 69'u mesleki eğitime sahip işçi bulmakta zorlandıklarının ifade etmişlerdir. Bölgede imalat sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik mesleki eğitimin geliştirilmesi, imalat sanayi ile mesleki eğitim kurumları arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi, imalat sanayinde kurum içi eğitimlerin yaygınlaştırılması ve mesleki eğitim altyapısının iyileştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından uygulanması planlanan İmalat Sanayinde Verimliliğin Artırılması ve Teknolojik Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı ile TR63 Bölgesinde; işgücü-işletme talebi uyumsuzluğu, kaynak ve teknoloji kullanımı, ar-ge, yenilik ve verimlilik uygulama konularına odaklanması ve Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planında (2015-2018) yer alan;

- Eğitim sistemi ile işgücü piyasası arasındaki uyumu güçlendirmek ve işgücü verimliliğini artırmak
- Sanayide sürdürülebilir üretim altyapısına dönüşüm sürecinde uygulama ve teknolojileri yaygınlaştırmak

- Başta KOBİ'ler olmak üzere firmaların teknolojik donanımlarını, kurumsallaşma, verimlilik uygulama ve ar-ge kapasitelerini güçlendirmek hedeflerine katkı sağlanması planlanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 1. Verimlilik SOP Faaliyetleri Çıktı ve Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Destek programları (Finansman maliyeti desteği, MDP, güdümlü) kapsamında istihdam edilen mühendis sayısı	Kişi	Sonuç	-	15	SGK Kayıtları, Destek Programları Nihai raporları
3	Destek programları kapsamında hizmet içi eğitim verilen veya istihdam edilen mesleki eğitim mezunu	Kişi	Sonuç	-	60	SGK Kayıtları, Destek Programları Nihai raporları
1	Destek programları kapsamında geliştirilen yenilikçi ürün çeşidi	Adet	Sonuç	-	15	Destek Programları Nihai Raporları
1,2	Destek programları sonrasında kaynak verimliliği tedbirlerine başvuran firma sayısı (çalışanlara yönelik eğitim, üretim ve ambalajlama süreçlerinde geri dönüşümlü malzemeler kullanılması, atıkların tesis içi üretim süreçlerinde değerlendirilmesi, atıkların tesis içi üretim süreçlerinde değerlendirilmesi, kaynak verimli teknolojilere yatırım yapılması, makine teçhizatın ve üretim ekipmanlarının enerji verimli araçlarla iyileştirilmesi, üretim süreçlerinin yeniden düzenlenmesi vb.)	Adet	Sonuç	-	20	Destek Programları Nihai Raporları
4,5	Destek programları ile ERP vb. yazılım kullanmaya başlayan firma sayısı	Adet	Sonuç	-	20	Destek Programları Nihai Raporları
1,2	Destek programları sonrasında firmalarda çalışan kişi başına üretim miktarı artışı	%	Sonuç	-	5	Destek Programları Nihai Raporları
1,2	Destek programları sonrasında firmalarda birim çıktı başına maliyet azalış oranı	%	Sonuç	-	5	Destek Programları Nihai Raporları, SCORE Programı sonuç raporu
1,2	Destek programları sonrasında çalışan kişi başına ciro artış oranı	%	Sonuç	-	5	Firma bilançoları, Destek Programları Nihai Raporları
1,2	Yalın üretim, 6 sigma, değer akışı haritalandırma vb. verimlilik uygulaması gerçekleştiren firma sayısı	Adet	Sonuç	-	20	Destek Programları Nihai Raporları, SCORE Programı sonuç raporu
1	Patent/faydalı model başvuru sayısı	Adet	Çıktı	-	3	Ajans faaliyet raporu
1	Firmalarda geliştirilen yeni fikir sayısı	Adet	Çıktı	-	15	Ajans faaliyet raporu
1,3,4	Hazırlanan yayın sayısı	Adet	Çıktı	-	4	Ajans faaliyet raporu, Analiz raporları
1,2,3,4	Düzenlenen organizasyon sayısı	Adet	Çıktı	-	13	Ajans faaliyet raporu, katılımcı listeleri
1,2,4	Verimlilik teması çerçevesinde desteklenen firma sayısı	Adet	Çıktı	-	50	Destek Programları Nihai Raporları, Ajans Faaliyet Raporu
1,2,4	Yönetim danışmanlığı verilen firma sayısı	Adet	Çıktı	-	30	Ajans faaliyet raporu, Destek Programları Nihai Raporları, SCORE Programı sonuç raporu
1	Destek programları kapsamında kurulan/geliştirilen Ar-Ge Merkezi/Laboratuvar sayısı	Adet	Çıktı	-	3	Destek Programları Nihai Raporları, Ajans faaliyet raporu
1,2,3,4	Düzenlenen eğitim sayısı	Adet	Çıktı	-	10	Ajans faaliyet raporu, katılımcı listeleri
1	Destek programları sonrasında yapılan marka başvurusu sayısı	Adet	Çıktı	-	15	Türk Patent ve Marka Kurumu kayıtları

d. Proje ve Faaliyetler

I. Araştırma, Analiz ve Programlama

- Sektörel Değer Zinciri Analizleri

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından oluşturulan değer zinciri analizi çalışma grubu tarafından Hatay Filtre Sektörü Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı çalışması tamamlanmıştır. Çalışma ile filtre sektöründe değer yaratan faaliyetler ve bu faaliyetlerin toplam değer içindeki payları belirlenmiş, rakip değer zincirleri ile kıyaslama yapılmış ve söz konusu değer zincirindeki yükseltme fırsatları belirlenmiştir (Hatay Filtre Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı çalışması kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere kapasite geliştirme, tanıtım ve yatırım destek bölümünde yer verilmiştir). 2020 yılı içerisinde 4500 çalışan ile yıllık 3 milyon çift üretim kapasitesine sahip "Kahramanmaraş Kadın Ayakkabıcılığı" sektöründe değer zinciri analizi çalışmasının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

- Mesleki Beceri Seti ve Mesleki Eğitim İhtiyaç Analizi

Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planında (2015-2018) mevcut işgücünün sahip olduğu nitelikler ile iş dünyasının işgücünden beklediği nitelik talebinin örtüşmediği; teknik meslek lisesi ve teknik eğitim veren yükseköğrenim kurumlarından mezun olunurken edinilen donanımın ve uygulama becerisinin yetersiz olduğu ifade edilerek "Eğitim sistemi ile işgücü piyasası arasındaki uyumu güçlendirmek ve işgücü verimliliğini artırmak" hedefine yer verilmiştir. Bu kapsamda il bazlı işgücü arz ve talebi ile ihtiyaç duyulan becerilerin belirlenmesi ve mesleki eğitim altyapısının değerlendirilmesi amacıyla 2019 yılında yapılması planlanan ancak iş yükü sebebiyle gerçekleştirilemeyen Mesleki Beceri Seti ve Mesleki Eğitim İhtiyaç Analizi çalışması gerçekleştirilecektir. Çalışmanın hazırlanmasının ardından kamuoyuna sunularak çözüm önerilerine yönelik tedbirlerin alınacağı çalışmaların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

- İmalat Sanayi Sektörlerine Yönelik İş ve Verimlilik Etüdü Çalışması

Ajans tarafından gerçekleştirilen analiz çalışmalarında ve sektör ziyaretlerinde Bölgede faaliyet gösteren işletmelerin yönetim, üretim ve pazarlama süreçlerinde verimlilik sorunları olduğu ve firmaların bu sorunlar hakkında bilgi sahibi olmadığı belirlenmiştir. Bu kapsamda Ajans tarafından filtre, metal mutfak eşyaları imalatı ve zeytinyağı sektörleri öncelikli olmak üzere imalat sanayi sektörlerinde firma bazlı iş ve verimlilik etüdü çalışmaları gerçekleştirilecektir. Çalışma ile firmaların;

- ✓ Süreç analizleri,
- ✓ Tesis düzeni,
- ✓ Malzeme taşıma etkinliği,

- ✓ Zaman etüdü,
- ✓ Yalın üretim,
- ✓ İhracat geliştirme,
- ✓ Toplam ekipman etkinliği,
- ✓ Kaynak verimliliği

konularında analizleri gerçekleştirilecek ve başta özel sektöre yönelik teknik destek programı olmak üzere, ajans destekleri söz konusu etüd çalışması çerçevesinde tasarlanacaktır.

II. İşbirliği ve Koordinasyon

- Üniversite-Sanayi İşbirliği Organizasyonları

Kamu-sanayi-üniversite işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla Kamu Üniversite İşbirliği (KÜSİ) platformu çerçevesinde ziyaretler gerçekleştirilmekte, sektörlere yönelik proje fikirleri geliştirilmektedir. Bu kapsamda başta KÜSİ olmak üzere kamu-üniversite-sanayi-sivil toplum işbirliğine yönelik platformlarda Ajans sonuç odaklı programları ve çalışma programları hakkında bilgi verilecek ve söz konusu yapıların faaliyetleri ile Ajans faaliyetlerin eşgüdüm içerisinde yürütülmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir. Osmaniye ilinde yatırım yeri, verimlilik, finansmana erişim vb. konularda kamu-üniversite-sanayi işbirliği toplantıları gerçekleştirilecektir.

III. Kapasite Geliştirme, Tanıtım ve Yatırım Destek

- Verimlilik Konferansları

Ticaret ve Sanayi Odaları ve Organize Sanayi Bölgeleri işbirliğinde firmaların büyüme performanslarının artırılmasına yönelik önerilerin sunulması, iyi uygulama örneklerinin paylaşılması ve sektörel verimlilik uygulamalarına yönelik yol haritalarının değerlendirilmesi amacıyla il bazlı konferanslar gerçekleştirilecektir.

- Girişimcilik Ekosistemi Zirvesi

TR63 Bölgesinde girişimcilik ekosistemini geliştirerek bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılması amacıyla fikir sahibi girişimcilerin fikirlerini hayata geçirmelerine yönelik destek sağlamak, başarı örnekleri vb. hususların yer alacağı etkinlikler gerçekleştirilecektir. Etkinlikler kapsamında TR63 Bölgesinde yer alan üniversitelerde öğrencileri girişimciliğe yönlendirmek amacıyla mümkün olduğunca bölge üniversitelerinden mezun olmuş başarılı iş insanlarının tecrübe paylaşımlarını aktaracakları ve ülkemizde girişimcilik konusunda başarılı olan tanınmış kişilerin davet edilerek girişimci adaylarına koçluk/mentörlük yaparak tecrübe aktarımı sağlayabilecekleri, bölge üniversitelerinde eğitim gören ve öncelikli olarak son sınıf

öğrencilerinin özel sektör ile buluşmalarına olanak sağlayacak programlar oluşturulacaktır.

- Verimlilik Eğitimleri

TR63 Bölgesinde yer alan işletmelerin verimlilik kapasitelerini geliştirmek amacıyla üretim, kurumsal kapasite, teknoloji vb. alanlarda verimlilik eğitimleri gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda Hatay Filtre Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı çalışmasında sektörde ortaya çıkan verimlilik sorunlarının giderilmesi amacıyla filtre sektörü öncelikli olacaktır.

- Mesleki Eğitim Teması Faaliyetleri

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2019 yılı teması olarak "Mesleki ve Teknik Eğitim" konusu belirlenmiş olup Ajansımız tarafından Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinde Milli Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği protokolü yapılarak mesleki ve teknik eğitim öğrencilerinin ve öğretmenlerin kapasitelerini artırmaya yönelik mesleki eğitim konferansları, etkili iletişim ve sunum teknikleri eğitimi, usta çırak buluşmaları, sanayici mezun buluşmaları, tasarım odaklı düşünme eğitimleri, liderler programı, proje hazırlama eğitimleri, fuar katılımları çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinde planlanan Mesleki Eğitim konferansları ise 2020 yılı Ocak ayı içerisinde tamamlanacaktır.

- Rekabetçi ve Yenilikçi İşletmeler Yarışması

İşletmelerin verimliliğini ve rekabet gücünü artırmak amacıyla rekabetçi ve yenilikçi işletmeler yarışması gerçekleştirilecektir. Faaliyet kapsamında işletmelerin ar-ge ve yenilik kapasitesinin analiz edilmesi, değerlendirilmesi ve gerçekleştirilecek analiz çalışmaları sonrasında belirlenecek firmalara ar-ge ve inovasyon danışmanlığı sağlanması planlanmaktadır. Yarışma ilanının hemen ardından 3 ilde düzenlenecek panel oturumlar ile çalışmanın duyurulması planlanmaktadır. Programa kabul edilen işletmelerin ihtiyaç duyduğu alanlar tespit edilecek ve her firma belirlenen konusuna göre uzman danışmanlar ile eşleştirilecektir. Programa kabul edilen işletmelerin başvuru öncesi ve program sonunda elde ettiği kazanımlar ölçülerek bir rapor hazırlanacaktır. İşletmelerin özellikle "Veri Takip Sistemleri", "Öneri Sistemi Geliştirme", "Ar-ge/Tasarım Merkezi kurulumu", "Ürün Ticarileştirme", "İşbirliği Kültürü Geliştirme" alanlarında ilerleme kaydetmesi beklenmektedir. 10 ve üzerinde personel istihdam eden imalatçı firmalara açık olmakla birlikte, başvurular ön elemeyen geçirilerek değişime ve gelişime açık firmalar ile uygulama aşamasına geçilmesi planlanmaktadır.

IV. Ajans Destekleri

- Finansman Maliyeti Desteği Programı

2020 yılında uygulanacak olan finansman maliyeti desteği programı ile TR63 Bölgesi'nde mobilyacılık sektöründe yer alan işletmelerin rekabet güçlerinin artmasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Program işletmelerin üretim süreçlerinde verimliliğini artırmak ve teknolojik altyapılarını iyileştirmek öncelikleri çerçevesinde yürütülecektir. Kalkınma Ajansları arasında ilk defa uygulanacak program ile işletmelerin 100 bin TL ile 1 milyon TL arasındaki proje başvurularının faiz kısmı Ajans tarafından karşılanacaktır.

- Filtre Sektörünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı

İskenderun körfezinde filtre sektöründe faaliyet gösteren 23 (Hatay 21, Osmaniye 3 (GİB, 2017)) adet işletme bulunmaktadır. Söz konusu firmalarda yaklaşık 2.800 kişi istihdam edilmekte olup her tür traktör ve otomobil hava, yağ ve yakıt filtreleri, iş makineleri ve endüstriyel amaçlı hava, yakıt, yağ ve hidrolik filtre ile hava/yağ seperatörleri üretilmektedir. Türkiye içten yanmalı motorlar için filtre üretiminin % 66'sı (2018, GBS), ihracatının ise % 52'si (2018, GBS) İskenderun körfezinden karşılanmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Kalkınma Ajansları işbirliğinde hazırlanan Hatay ili Filtre Sektörü Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı çalışması kapsamında gerçekleştirilen saha çalışmaları, firma ziyaretleri ve çalıştaylar kapsamında kurumsallaşma, verimlilik, pazarlama ve yatırım ortamı başlıkları altında sorunlar belirlenerek yükseltme planında politika önerileri sunulmuştur.

Ajans tarafından uygulanacak destek programı ile filtre sektöründe faaliyet gösteren firmaların kurumsallaşma, dijital teknolojilerin kullanımı, üretimde verimlilik ve pazarlama alanlarında sorunlarına çözüm üretilmesi hedeflenmektedir.

- Özel Sektöre Yönelik Teknik Destek Programı

TR63 Bölgesinde 18 adet Ar-Ge Merkezi (Kahramanmaraş ilinde 13, Osmaniye ilinde 3 ve Hatay ilinde 2 adet) ve 1 adet Tasarım Merkezi (Kahramanmaraş) bulunmaktadır. Bölgede yer alan ar-ge ve tasarım merkezleri tekstil, makine ve teçhizat imalatı, demir ve demir dışı metaller sektörlerinde yoğunlaşmaktadır. Ar-ge merkezlerinde teknolojik bilgi üretilmesi, ürün ve üretim süreçlerinde yenilik yapılması, verimliliğin artırılması vb. hedefler amaçlanmakla birlikte bölgede yer alan ar-ge merkezleri üzerine gerçekleştirilen görüşmelerde ar-ge merkezlerine yönelik desteklerin muhasebeleştirilmesi, yenilikçi proje üretilmesi, üretilen ürünlerin ticarileşmesi, ar-ge performansının sadece yeni ürün ve tasarımlarla ölçülmesi gibi alanlarda sorunların yaşandığı ve bu sorunların çözümüne yönelik ar-ge merkezleri muhasebesi eğitimi, TRIZ

eğitimi, ar-ge m¼hendisi yetiştirme programlarının uygulanması, performans ölçümünde pazar payı artışı, üretim maliyetlerindeki düşüşler, ar-ge giderlerinin ciroya oranı gibi kriterlerin de kullanılabilceği, iyi uygulama örneklerinin paylaşıldığı toplantılar düzenlenmesi gibi çalışmaların gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir. Bu doğrultuda Ajans tarafından uygulanacak teknik destek programının ilk önceliği bölgede yer alan ar-ge ve tasarım merkezlerinin mali yönetimlerinin güçlendirilmesi, yenilik kapasitelerinin artırılması ve bilginin ticarileşmesi hedeflenmektedir.

TR63 Bölgesi imalat sanayinde yer alan firmaların yönetim, üretim ve pazarlama süreçlerinde planlama ve uygulamadan kaynaklı verimlilik sorunları olduğu tespit edilmiş; düşük sipariş adetleri, uzun tedarik süreleri, üretim proseslerinin yanlış kurulması, insan kaynaklarının yetersizliği öne çıkan sorunlar arasında gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda Ajans tarafından ilk aşamada filtre, zeytinyağı imalatı ve metal mutfak eşyası sektörlerinde yer alan firmalara yönelik iş etütleri hazırlanacaktır. Bölgemiz illerinden Kahramanmaraş metal mutfak eşyası üretiminde İstanbul'un ardından 2. sıradadır ve Türkiye üretiminin %21'ine karşılık gelmektedir. Sektörde yaklaşık 80 firma 3600 kişiye istihdam sağlamaktadır (TOBB Sanayi veritabanı). Bölgede tarımsal olarak zeytin(yağlık) üretimi yaygındır. Hatay zeytin(yağlık) üretiminde Türkiye'de 3., Osmaniye 7., Kahramanmaraş ise 15. sıradadır. Üretimde 5. Sırada olmasında rağmen İzmir, zeytinyağı üretiminde ve ihracatında ilk sırada yer almaktadır. TR63 Bölgesinde üretilen zeytinyağı genelde iç pazarda tüketilmektedir. Özellikle Hatay ilinde yaklaşık 40 tesis bulunmasına rağmen markalaşma, dış ticaret, katma değerli üretim gibi konularda eksikler bulunmaktadır. İskenderun körfezinde filtre sektöründe faaliyet gösteren 23 (Hatay 21, Osmaniye 3 (GİB, 2017)) adet işletme bulunmaktadır. Söz konusu firmalarda yaklaşık 2.800 kişi istihdam edilmektedir. Hatay üretim ve ihracatta Türkiye'de ilk sırada yer almaktadır. Türkiye'de üretilen otomotiv filtrelerinin %66'sını Hatay karşılamaktadır. Ajans tarafından uygulanacak teknik destek programının ikinci önceliği çerçevesinde iş etütlerini hazırlatan firmaların verimlilik sorunlarının çözülmesi hedeflenmektedir.

- Kahramanmaraş Metal Mutfak Eşyası Test Analiz ve Ar-ge Merkezi G¼dümlü Projesi

Metal mutfak eşyası üretiminde Türkiye ölçeğinde önemli bir paya sahip Kahramanmaraş ilinde sektör daha çok markalaşmış firmalara fason üretim yapmaktadır. Bununla birlikte üretim süreçlerinde ihtiyaç duyulan test ve analizler büyük ölçüde il dışından karşılanmakta ve bu durum hem maliyet hem de zaman kaybına sebep olmaktadır. Bu doğrultuda sektörün katma değerini artırmak amacıyla

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi tarafından Kahramanmaraş Metal Mutfak Eşyası Test Analiz ve Ar-ge Merkezinin kurulması amaçlanmaktadır.

- Kaynak Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi GÜDÜMLÜ PROJESİ

Demir-çelik sektöründe ülke ölçeğinde önemli bir üretim merkezi olan İskenderun Körfezinde nitelikli kaynakçı ihtiyacı olmakla birlikte; kaynakçılık sektöründe çalışanların bilgi eksikliği, eğitim eksikliği ve kalite standartlarına uyumsuz çalışmaları sebebiyle işletmelerde verimlilik kaybına sebep olmaktadır. İskenderun Teknik Üniversitesi ve İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası işbirliğinde yürütülmesi planlanan proje ile işletmelerin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikli kaynakçıların yetiştirilmesi ve endüstriye kazandırılması için sürdürülebilir modern eğitim ve uygulama modellerini temel alan kaynakçılık mükemmeliyet merkezinin kurulması amaçlanmaktadır.

- Kireçlik Yarma Sistemi Ortak Üretim Tesisi GÜDÜMLÜ PROJESİ

Hatay ilinde 1995 yılında kurulan Dericiler Sitesinde, geçmiş yıllarda 78 işletme ve 1000 çalışana ulaşmasına rağmen günümüzde firmaların kullandıkları teknolojinin ekonomik ömrünü yitirmesi ve firmaların yatırım yapmaması sebebiyle 8 firma ve 120 çalışana kadar gerilemiş olup Hatay ili ayakkabıcılık sektöründe ihtiyaç duyulan deri büyük ölçüde il dışından karşılanmaktadır. Bu doğrultuda Hatay ili Antakya ilçesinde deri sektöründe teknolojik altyapının güçlendirilmesi, ürün kalitesi ve KOBİ'lerin rekabet güçlerini artırılması amacıyla Kireçlik Yarma Sistemi Ortak Üretim Tesisinin kurulması amaçlanmaktadır.

- GÜDÜMLÜ PROJE UYGULAMALARI

2020-2022 döneminde Verimlilik SOP öncelikleri doğrultusunda geliştirilecek proje önerilerinin güdümlü proje bilgi formları vasıtasıyla çalışma programında revizyon yapılarak ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayı doğrultusunda hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

V. Önemli Kamu Yatırımları

- Mobilyacılık Küçük Sanayi Sitesi
- Hatay-Altınözü Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
- Antakya Ayakkabıcılar Sanayi Sitesi
- Kahramanmaraş Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi

VI. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

- Kahramanmaraş Altın ve Mücevher Merkezi Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın program otoritesi olduğu Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında desteklenen, Kahramanmaraş Kuyumcular Odası'nın nihai yararlanıcı, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası ve Ajansımızın ortağı olduğu Kahramanmaraş Altın ve Mücevher Merkezi projesinin amacı kuyumculuk Sektöründe imalat yapan işletmelerin küresel değler zincirindeki yerini üst sıralara çıkarmak olup projenin toplam bütçesi 3,650,000.00 Euro'dur (2 milyon Euro ekipman, 1,65 milyon Euro teknik yardım). Proje kapsamında kuyumculuk sektöründe çalışan işletmelere yönelik bir merkez kurulması ve merkezde tasarım, modelleme, iş geliştirme, pazarlama, akredite ve yüksek teknolojlili laboratuvar koşullarında altın ve mücevherat değleme gibi hizmetler sunulması planlanmaktadır. Tedarik ve teknik yardım ihale süreçleri devam eden projenin ihale süreçlerinin tamamlanmasının ardından 2020 yılı Mart ayında başlaması ve 30 ay içerisinde tamamlanması öngörülmektedir.

- SCORE (Rekabetçi ve Sorumlu İşletmeleri Destekleme Programı) Programı Eğitim ve Danışmanlık Çalışmaları

Filtre Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı çalışmasında üretimin verimsizliği, kurumsallaşma sorunu, teknolojik altyapının yetersizliği gibi sorunlara yer verilmiştir. Bu kapsamda ILO Türkiye Ofisi tarafından yürütölen Rekabetçi ve Sorumlu İşletmeleri Destekleme Programı kapsamında filtre sektöründe yer alan 5 işletmeden 20 çalışana (10 beyaz yakalı, 10 mavi yakalı) yönelik insan kaynakları, temiz üretim ve verimlilik konularında eğitimler verilmesi ve işletme ziyaretleri gerçekleştirilerek (4 adet) firmanın gelişiminin değlendirilmesi planlanmaktadır.

VII. Diğer Proje ve Faaliyetler

- Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Mesleki Eğitim Merkezi (YİKOB MEM)

Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında Ajansımız tarafından sunulan projeler arasından Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Mesleki Eğitim Merkezi Projesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından başarılı bulunarak desteklenmeye hak kazanmıştır. Söz konusu proje ile Hatay ilinde mesleki eğitim merkezi kurulması ve bölgede yer alan sektörlerin ihtiyaçları doğrultusunda mesleki eğitim kurslarının düzenlenmesi planlanmaktadır.

e. Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi

Tablo 2. Verimlilik SOP Program Süresi ve Zaman Planlaması

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü	Yöntem	Süre (Ay)	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)	2020 Yılı Bütçesi (TL)	2021 Yılı Bütçesi (TL)	2022 Yılı Bütçesi (TL)
1	Sektörel Değer Zinciri Analizleri	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	30	2020/2	2022/2	50.000,00	50.000,00	50.000,00
2	Mesleki Beceri Seti Analizi ve Mesleki Eğitim İhtiyaç Analizi	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	12	2020/1	2020/2	20.000,00	-	-
3	İmalat Sanayi Sektörlerine Yönelik İş ve Verimlilik Etüdü Çalışması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	36	2020/1	2022/2	200.000,00	200.000,00	200.000,00
4	Üniversite-Sanayi İşbirliği Organizasyonları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	36	2020/1	2022/2	100.000,00	20.000,00	20.000,00
5	Verimlilik Konferansları	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	60.000,00	60.000,00	60.000,00
6	Girişimcilik Ekosistemi Zirvesi	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	12	2020/1	2020/2	75.000,00	-	-
7	Verimlilik Eğitimleri	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	100.000,00	100.000,00	100.000,00
8	Mesleki Eğitim Teması Faaliyetleri	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	1	2020/1	2020/1	100.000,00	-	-
9	Rekabetçi ve Yenilikçi İşletmeler Yarışması	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	150.000,00	150.000,00	150.000,00
10	Finansman Maliyeti Desteği Programı	Proje	Proje Teklif Çağrısı	24	2020/1	2021/2	6.000.000,00	4.000.000,00	-
11	Filtre Sektörünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı	Proje	Proje Teklif Çağrısı	24	2020/2	2022/1	750.000,00	750.000,00	-
12	Özel Sektöre Yönelik Teknik Destek Programı	Proje	Proje Teklif Çağrısı	36	2020/1	2022/2	2.000.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00
13	Kahramanmaraş Metal Mutfak Eşyası Test Analiz ve Ar-ge Merkezi	Proje	Güdümlü Proje	24	2020/1	2021/2	2.400.000,00	600.000,00	-
14	Kaynakçılık Mükemmeliyet Merkezi Güdümlü Projesi	Proje	Güdümlü Proje	24	2020/1	2021/2	1.500.000,00	1.500.000,00	-
15	Kireçlik Yarma Sistemi Ortak Üretim Tesisi Güdümlü Projesi	Proje	Güdümlü Proje	24	2020/1	2021/2	2.992.380,80	1.994.927,20	-
16	Güdümlü Proje Uygulamaları	Proje	Güdümlü Proje	36	2020/1	2022/2	1.000.000,00	1.000.000,00	2.000.000,00
17	Kahramanmaraş Altın ve	Proje	Dış Kaynak	36	2020/1	2022/2	-	-	-

	Mücevher Merkezi Projesi								
18	SCORE Programı Eğitim ve Danışmanlık Çalışmaları	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	12	2020/1	2020/2	20.000,00	-	-
19	Hatay Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Mesleki Eğitim Merkezi Projesi (YİKOB MEM)	Proje	Dış Kaynak	24	2020/1	2021/2	10.000.000,00	-	-
TOPLAM							27.517.390,80	12.424.927,20	4.580.000,00

f. İzleme ve Değerlendirme

İmalat Sanayinde Verimliliğin Artırılması SOP'un koordinasyonunun sağlanmasından Sektörel Destekler ve Programlama (SDP) birimi sorumludur. SDP koordinasyonunda Yatırım Destek Ofisleri, Program Yönetim Birimi, İzleme ve Değerlendirme Birimi ve Kurumsal Koordinasyon Birimleri çalışanlarından oluşan İmalat Sanayinde Verimliliğin Artırılması SOP çalışma grubu oluşturulacak ve çalışma grubu, programın ve programın sekretaryasının yürütülmesinden sorumlu olacak ve üçer aylık dönemlerde toplantılar gerçekleştirecektir.

2.2. Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı

a. Amaç

Genel Amaç: TR63 Bölgesinin turizm geliri ile katma değerinin artırılması ve bölgede bütünsel turizm yönetiminin sağlanması

Özel Amaç 1. TR63 Bölgesinde paydaşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun ve turizm ürünlerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 2. Turizm sektöründe fiziki, teknolojik ve kurumsal altyapının iyileştirilmesi

Özel Amaç 3. Turizm sektöründe insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi

Özel Amaç 4. TR63 Bölgesinde turizm varlıklarının bütünsel bir yaklaşımla tanıtılması

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Turizm artık sadece gelişmiş ülkeler için değil gelişmekte olan ülkeler için de ekonominin önemli gelir kaynaklarından birisi haline gelmiştir. Toplam iktisadi faaliyetler içerisindeki ağırlığı ülkeden ülkeye değişmekle birlikte, turizm sektörü ekonomik büyüme ve kalkınma hedeflerini desteklemekte, istihdam artışı sağlamada ve döviz kazandırma faaliyetlerinde önemli roller üstlenmektedir.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre dünya genelinde seyahat edenler 2018 yılında % 6'lık artış göstererek 1,4 milyar kişiye ulaşmış olup 2019 yılında da % 3-4 oranında artış beklenmektedir. 2030 yılında ise seyahat edenlerin 2 milyar kişiyi aşacağı öngörülmektedir. 2016 yılında seyahat ve turizm dünya genelinde 2,3 trilyon dolarlık doğrudan hasılaya ulaşmış, 109 milyon kişiye istihdam sağlamıştır. Doğrudan ve diğer sektörlerdeki dolaylı etkileri küresel ekonomide 7,6 trilyon dolarlık gelir, 292 milyon kişilik istihdam yaratmıştır (Destinasyon Yönetim Rehberi, UNWTO).

Zengin tarihi ve kültürel mirası, doğal kaynakları ve dört mevsimin aynı anda yaşanabildiği iklim özellikleriyle Türkiye, başlıca küresel turizm destinasyonları arasındadır. Turizm sektöründe 2014-2018 dönemi dalgalanmaların yaşandığı bir dönem olmuş; 2000'li yılların başından itibaren süregelen artışla 2014 yılında zirve noktasına ulaşılırken iç ve dış gelişmelere bağlı olarak 2015 ve 2016 yıllarında bir gerileme yaşanmıştır (On Birinci Kalkınma Planı). 2017 yılı ile birlikte bir toparlanma sürecine giren sektörde 2018 yılında turizm geliri bir önceki yıla göre % 12,3 artarak 29,5 milyar dolar ve Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayısı 38,9 milyon kişi olarak gerçekleşmiştir. Türkiye, 2011-2015 döneminde turist girişleri ve turizm gelirleri açısından dünyada sırasıyla 6. ve 12. sırada iken 2016 yılında 10. ve 17. sırada yer almış ancak 2017 yılı itibarıyla sektörde yaşanan

toparlanma ile 2018 yılında turist girişleri açısından dünyada tekrar 6. sıraya yükselmiştir. Turizm gelirleri açısından dünya sıralamasında 14. sırada yer almış olmasına karşın 2018 yılı ile bir önceki yıldaki turist sayısı girişleri karşılaştırıldığında dünyada en büyük artış oranını % 22 artış ile Türkiye yakalamıştır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri).

On Birinci Kalkınma Planında turizm sektörü öncelikli gelişme alanları içerisinde sayılarak uygulanacak politika ve tedbirler ile sektörün ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlamasının ve destinasyon odaklı anlayış çerçevesinde sektörde dönüşümün gerçekleştirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir. Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Eylem Planında (2007-2013), raporun bütüncül politika, strateji ve uygulamaya yönelik yaklaşımlar içerdiği ifade edilerek yönetişimin kritik rolüne değinilmiş, destinasyon yönetimi anlayışının geliştirilmesine yönelik politika ve stratejilere yer verilmiş ve turizm konseylerinin altyapısının oluşturulacağı ifade edilmiştir. Turizm sektöründe rekabet avantajı sağlamak ve mevcut eğilimler doğrultusunda, her iki strateji belgesinde de destinasyon yönetimi politikaları ön plana çıkarılmıştır. Bununla birlikte Destinasyon Yönetimi Rehberinde turizm sektöründe eğilimlerin değiştiği ifade edilerek; yaşlı nüfusun önemli bir turist grubu olarak büyümekte olduğu, iş seyahatlerinin turistik deneyimle bütünleştiği, güvenlik algısının önemli hale geldiği, turist kararlarında sağlık ve çevrenin daha ağırlıklı bir faktör haline geldiği, sürdürülebilirliğin daha fazla önem kazandığı, gelişmekte olan destinasyonların gelişmiş destinasyonlardan daha hızlı büyüdüğü, dijital teknolojilerin sektörü yeniden şekillendirdiği ve piyasaya yeni giren aktörlere avantaj sağladığı, seyahat siteleri ve sosyal medyadan elde edilen diğer turist deneyimlerinin karar almada etkili rol oynadığı hususlarına değinilmiş ve mevcut ve önümüzdeki dönem turizm sektörünün dönüşümü açıklanmıştır. Rehberde ayrıca Türkiye'nin hızla büyüyen küresel turizm piyasasından daha fazla pay alabilmesi için tesis, altyapı, finansman gibi eksikleri gidermeye yönelik girdi odaklı bir politika yerine, yerel kaynakları ve ürünleri piyasa talebiyle rekabetçi bir şekilde buluşturacak, ziyaretçi ile yerel halkın memnuniyetini bir arada sağlayacak, ekonomik gelişmeyi sosyal ve çevresel sürdürülebilirlikle paralel yürütebilecek, farklı kurum ve paydaşları harekete geçirerek yatırımları ve faaliyetleri bu amaçlara yönlendirebilecek yönetim anlayışı odaklı bir politika gerekli olduğu ifade edilmiştir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisinin (2014-2023) "Turizm Potansiyelinin Yerel ve Bölgesel Kalkınma İçin Etkili Kullanımı" başlıklı bölümünde *turizm ekonomisinin bölgesel boyutunu güçlendirmek ve kalkınmaya katkısını artırmak amacıyla yönetişimi iyileştirecek, yerindenlik esasıyla merkezi kuruluşlar, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili paydaşlarla kurumsal işbirliği mekanizmalarının hayata geçirilmesi (610) ve turizm sektöründe sunulan hizmetlerde nitelik bakımından standartlaşmanın sağlanması, sektörde marka bilincinin geliştirilmesi, bölgelerin turistik potansiyelinin ve varlıklarının (tarihi kişilikler, kültürel mekânlar) koordineli bir şekilde tanıtılması ve*

pazarlanmasının sağlanması (612) hedeflenmiş ayrıca bölgesel bazda destinasyonlar ve turizm türleri arası bağlantıların kurulmasına yönelik çalışmaların yapılacağı (613) belirtilmiştir.

Turizm sektörünün mevcut durumunun değerlendirilmesi ve geleceğe yönelik ulusal bir turizm politikasının oluşturulabilmesi amacıyla düzenlenen 3. Turizm Şurasında "Turizmde Örgütlenme ve Destinasyon Yönetimi" konusunda komisyon oluşturulmuş ve komisyon tarafından bir çalışma raporu hazırlanmıştır. Raporda Türkiye'de destinasyon yönetimine geçiş modelinin belirlenmesine yönelik kararlar alınmıştır.

Ulusal ölçekli turizm sektörüne yönelik destinasyon yönetimi politikalarından hareketle bölgesel ölçekte turizm sektörüne yönelik hazırlanan çalışmalar değerlendirildiğinde; 2012-2015 dönemini kapsayan Hatay Turizm Stratejisi ve Eylem Planında turizm endüstrisinin aktif bir biçimde stratejik yönetim sürecine, bütün safhalarda entegre edilmesi benimsenmiş, stratejinin uygulama ve eşgüdüm aşaması için özel ve kamu sektörlerini bir araya getiren Strateji Yönetim Kurulu ve Strateji Yönetim Ofisi yapıları önerilmiştir. 2018-2023 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanan Hatay Turizm Stratejisi ve Eylem Planında ise "bütüncül ve sürdürülebilir destinasyon deneyimi geliştirme" yaklaşımının benimsendiği ifade edilmiş ancak herhangi bir yönetim-koordinasyon yapısı önerilmemiştir. Kahramanmaraş İl Turizm Stratejisi ve Eylem Planında (2019-2023, tasarım ve baskı aşamasında) turizm konusunda tüm taraflar arasında eşgüdümü sağlayacak ilgili kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının yer aldığı bir çatı platform kurulması önceliklendirilmiş, Osmaniye İl Turizm Stratejisi ve Eylem Planında (2020-2024, tasarım ve baskı aşamasında) ise destinasyon yönetim örgütünün gerekliliğine vurgu yapılmış ve Osmaniye Turizm Yönetişim Modeli yapısı sunulmuştur.

Turizm Stratejisi ve Eylem Planlarının yanı sıra TR63 Bölgesinde, büyük bir bölümünde ajansın da katkısıyla, kamu kurumları tarafından bölge değerlerine yer verilen çalışmalar (kültür envanterleri, turizm rehberleri, kültür rotaları vb.) hazırlanmış; marka kent derneği, turizm konseyleri, gastronomi platformu gibi yapılanmalar oluşturularak söz konusu çalışmaların hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. Ancak bu çalışmaların önerdiği politika, strateji ve tedbirler sınırlı uygulanmış, ortaya konulan çekicilikleri desteklemeye yönelik tedbirler yeterince başarılı olamamıştır. Çalışmaların yeterince başarılı olamaması bölgede turizm ürünü, strateji ve yapı eksikliğinden ziyade çok aktörlü işbirliği, sürekli yerinde eşgüdüm gerektiren stratejik planların kurumsal olarak sahiplenilmeyişinden ve bunun gereği olan yatay ve dikey ilişkileri tanımlanmış uygulamaya yönelik bir eşgüdüm mekanizmasının (destinasyon yönetimi) olmayışından kaynaklanmaktadır. Bu durum bölgede bütünleşik turizm yönetim yapısının oluşturulmasına yönelik tedbirlerin alınması ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

TR63 Bölgesinin turistik değer haritası incelendiğinde tatil, sağlık ve inanç turizmi varlıkları açısından çeşitliliğe sahip olduğu görülmektedir. Hatay ilinde Antakya, Defne ve Samandağ ilçelerinde tarihi

değerler (arkeoloji müzesi, tematik müzeler vb.) ve inanç turizmi varlıkları (Habib-i Neccar Camisi, St. Pierre Kilisesi vb.) öne çıkarken, Arsuz çevresinde deniz turizmi öne çıkmaktadır. Gastronomi alanında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağında yer alan Hatay ilinin tamamında mutfak kültürü ziyaretçiler için çekicilik unsuru barındırmaktadır. Kahramanmaraş ili tarihi değerler (Germanicia Antik Kenti), inanç turizmi (Eshab-ı Kehf Külliyesi), kış turizmi (Yedikuyular Kayak Merkezi) ve macera turizmi (yamaç paraşütü) açısından önemli değerlere sahiptir. Osmaniye ilinde yer alan kaleler, Karatepe-Aslantaş bölgesi ve doğa turizmi varlıkları öne çıkan turizm değerleridir. Bu doğrultuda ajans tarafından turizm sektöründe aktörler arasında eşgüdüm ve işbirliğini tesis etmek, dağınık olarak yürütülen turizm faaliyetleri yerine bütünsel stratejilerinin uygulanmasını sağlamak organizasyonel süreç iyileştirmeleri yönünde çalışmalar gerçekleştirmek, tematik odaklanmayı oluşturmak ve destek mekanizmalarının da sağlıklı destinasyon yönetimi uygulanması yönünde belirlenmiş bu konularda uygulanmasını sağlamak amacıyla ajans tarafından Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının uygulanması planlanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 3. DESTİNASYON SOP Faaliyetleri Çıktı ve Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2,3,4	Bölge illerine gelen ziyaretçi artış oranları	%	Sonuç	-	5	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü kayıtları
1,4	Destinasyon yönetim organizasyonlarında alınan kararlar doğrultusunda ticarileşen rota/destinasyon sayısı	Adet	Sonuç	-	5	Ajans faaliyet raporları, SOP ilerleme raporları, toplantı tutanakları
4	Fuar katılımları sonrasında yapılan yeni iş bağlantısı	Adet	Sonuç	-	180	Anket sonuçları, Ajans fuar sonuç raporları
4	Tanıtım çalışmaları sonrasında bölgeyi programına dahil eden tur sayısı	Adet	Sonuç	-	2	Destinasyon Yönetim Organizasyonu raporları, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri kayıtları
1	Destinasyon yönetim organizasyonlarının oluşturulması/etkin hale getirilmesi	Adet	Çıktı	2	3	Ajans Faaliyet Raporu
2	Restore edilip turizme kazandırılan tesis sayısı	Adet	Çıktı	-	10	MDP Sonuç Raporları
2,4	Hazırlanan il tanıtım uygulamalarını indiren kişi sayısı	Adet	Çıktı	-	30,000	Ajans Faaliyet Raporu
1	Destinasyon yönetim organizasyonları tarafından hazırlanan yayın sayısı	Adet	Çıktı	-	6	Ajans Faaliyet Raporu
1	Destinasyon yönetim organizasyonlarında alınan kararlar doğrultusunda geliştirilen rota/destinasyon sayısı	Adet	Çıktı	-	15	Ajans Faaliyet Raporu, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü kayıtları
4	Coğrafi işaret ve geleneksel ürün tescil sayısı	Adet	Çıktı	16	30	Türk Patent ve Marka Kurumu istatistikleri
3	Eğitim verilen konaklama tesisi, restaurant vb. çalışanı sayısı	Adet	Çıktı	-	150	Ajans Faaliyet Raporu
1,2,4	Düzenlenen toplantı/konferans/çalıştay sayısı	Adet	Çıktı	-	5	Ajans Faaliyet Raporu
4	Blogger, influencer vb. tanıtım etkinlikleri	Adet	Çıktı	-	5	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

I. Araştırma, Analiz ve Programlama

- Destinasyon Yönetim Organizasyonlarının Kurulması ve Destinasyon Stratejilerinin Hazırlanması

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından 2020-2022 yıllarını kapsayacak şekilde belirlenen Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı bölgede bütünsel turizm yönetimini amaçlamaktadır. Bu doğrultuda ulusal strateji belgeleri ve yerel ölçekte hazırlanan dokümanlar doğrultusunda ajans koordinasyonunda il bazlı Destinasyon Yönetim Organizasyonları (DYO) hayata geçirilecek veya halihazırda Hatay ve Kahramanmaraş illerinde kurulu turizm konseyleri, DYO yapısına uyumlu hale getirilecektir. DYO'lar aracılığıyla bölge illerinde ürün çeşitliliği, pazarlama, imaj geliştirme, reklam ve tanıtım, hizmet kalitesi, müşteri memnuniyeti ve yeni teknolojilerin kullanılması gibi değer zincirini oluşturan konularda mevcut durum, pazar analizi vb. hususlarda bütünsel stratejileri içeren destinasyon stratejileri hazırlanacaktır. 2020 yılı içerisinde hazırlanması planlanan destinasyon stratejilerinin yürürlüğe girene kadar geçen süreçte gerçekleştirilecek faaliyetlerde il ölçeğinde hazırlanan Turizm Strateji ve Eylem Planları göz önünde bulundurulacaktır.

- Turizm Değerleri Ziyaretçi Algı Araştırması

Bölgedeki turizm değerlerine yönelik eksikliklerin tespiti ve giderilmesi amacıyla ziyaretçilerinin yaşadıkları/karşılaştıkları sorunları/zorlukları ölçmeyi hedefleyen ve turizm değeri ile ilgili eksikliklerin giderilmesine yönelik faaliyet önerilerine yer veren araştırma çalışması gerçekleştirilecektir. Çalışma doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlara yönelik projeler küçük ölçekli altyapı mali destek programı kapsamında öncelikli olarak desteklenecektir.

II. İşbirliği ve Koordinasyon

- Destinasyon Yönetim Organizasyonu Çalışmaları

İl bazlı oluşturulacak olan DYO'lar, koordinasyon toplantıları ve alt çalışma grupları raporları vasıtasıyla turizm faaliyetlerinin ilerlemesini takip edecek, strateji geliştirme ve planlama faaliyetleri yürütecektir.

- Ulusal Turizm Paydaşları İşbirliği Çalışmaları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirli sektör ve temalarda çalışmaları bulunan veya çalışmalar yapmayı planlayan ajansların birbirleriyle eşleştirilmesine, iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasına ve yeni fikirler ile ortak projelerin geliştirilmesine

yönelik Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı hayata geçirilmiştir. Program kapsamında Ajansımız ve İpekyolu Kalkınma Ajansı gastronomi alanında eşleştirilmiştir. Gastronomi alanında gerçekleştirilecek işbirliği çalışmalarına Çukurova Kalkınma Ajansı (ÇKA) da dahil edilmiş ve ÇKA tarafından önerilen gastronomi alanında ortak faaliyetleri içeren 3A (Adana, Antakya, Antep) Projesi çerçevesinde çalışmalar planlanmaktadır. Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi SOP kapsamında kalkınma ajanslarının yanı sıra turizm sektöründe faaliyet gösteren ulusal turizm paydaşları ile de işbirliğine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

III. Kapasite Geliştirme, Tanıtım ve Yatırım Destek

Kapasite geliştirme, tanıtım ve yatırım destek bölümünde yer alan faaliyetler destinasyon stratejileri çerçevesinde gerçekleştirilecektir. Destinasyon stratejileri yürürlüğe girene kadar geçen süreçte gerçekleştirilecek faaliyetlerde il ölçeğinde hazırlanan Turizm Strateji ve Eylem Planları göz önünde bulundurulacaktır.

- Destinasyon Yönetimi Eğitimi

DYO yöneticilerinin ve çalışma gruplarında yer alan paydaşların destinasyon yönetim ilkeleri ve işlevleri, strateji geliştirme, hedef pazar analizi gibi konularda yönetim kapasitelerini güçlendirmek amacıyla periyodik eğitimler gerçekleştirilecektir.

- Destinasyon Yönetim Organizasyonu Çalışma Ziyareti Katılımları

DYO ve çalışma gruplarının ulusal ve uluslararası eğilimleri değerlendirmesi amacıyla destinasyon stratejisi çerçevesinde turizm etkinliklerine ve iyi uygulama örneklerine yönelik çalışma ziyaretleri gerçekleştirilecek ve elde edilen tecrübelerin sektör temsilcilerine aktarılmasına yönelik bilgilendirme toplantıları yapılacaktır.

- Fuar Katılımları

Bölge tanıtım çalışmalarının bütünsel şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla destinasyon stratejisi çerçevesinde katılım sağlanacak etkinlikler belirlenecek ve tanıtım çalışmaları bütünsel olarak ele alınacaktır. Bölgenin ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımına yönelik fuar katılımları destinasyon stratejisi çerçevesinde gerçekleştirilecektir. 2020 yılı içerisinde hazırlanması planlanan destinasyon stratejilerinin yürürlüğe girene kadar geçen süreçte ulusal strateji belgeleri ve bölge planı öncelikleri doğrultusunda tanıtım çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda 2020 yılı içerisinde;

- ✓ SİRHA 2020 Gastronomi Günlerine

katılım sağlanması planlanmaktadır.

- Turizm Sektörü Eğitim Paketi

Destinasyon stratejisi çerçevesinde konaklama tesisi ve restaurant çalışanlarına yönelik eğitimler, tur operatörleri ve turizm hizmeti sunan kurumlara yönelik eğitimler, girişimcilere yönelik pansiyonculuk, hediyelik eşya tasarımı eğitimleri gibi dolaylı faaliyetlerle ziyaretçilere sunulan hizmet kalitesinin artırılması planlanmaktadır. Gerçekleştirilecek eğitimler ziyaretçiler ile gerçekleştirilecek anket çalışmaları ve gizli müşteri uygulamaları sonrasında ortaya çıkacak ihtiyaçlar çerçevesinde belirlenecektir.

- Bölge Tanıtım Çalışmaları

Ajans tarafından gerçekleştirilecek bölge tanıtım çalışmaları destinasyon stratejisi çerçevesinde ele alınacaktır. Bu kapsamda turistik ürünler tanıtım materyallerinin hazırlanması, hedef ülkelere yönelik Fam Trip organizasyonları, foto safari organizasyonları, yerli ve yabancı turizm profesyonellerinin bölgeye davet edildiği organizasyonlar, film yapımcılarına yönelik organizasyonlar, yarışmalar vb. etkinliklerle tanıtılacaktır.

- Coğrafi İşaret Tescil Çalışmaları

Coğrafi ve kültürel zenginliklere sahip TR63 Bölgesinde bölge ile özdeşleşmiş birçok ürün bulunmaktadır. Bu doğrultuda bölge ekonomisine ve tanıtımına katkı sağlanması, bölgemizin kültürel değerlerinin korunması ve üretici ve tüketicilerin korunması amacıyla Ajans tarafından 2015 yılından itibaren coğrafi işaret konusunda farkındalık oluşturmaya ve coğrafi işaret tescil sayısının artırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Ajans tarafından bugüne kadar gerçekleştirilen çalışmalar (teknik destek programı, doğrudan faaliyet desteği (fizibilite desteği), kurumlar arası işbirliği protokolleri vb.) kapsamında 8 üründe coğrafi işaret tescili gerçekleştirilmiş, 11 üründe ise başvuru süreci devam etmektedir. 2020-2022 yılları arasında söz konusu çalışmalara devam edilecektir.

IV. Ajans Destekleri

- Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı

Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi SOP kapsamında kar amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik uygulanacak mali destek programı ile turizm sektöründe fiziki, teknolojik ve kurumsal altyapının iyileştirilmesi ve turizmin çeşitlendirilerek alternatif turizm olanaklarının artırılması amaçlanmaktadır. 20 milyon TL bütçe tahsis

edilmesi planlanan program kapsamında asgari destek tutarı 300 bin TL, azami destek tutarı 2 milyon TL, asgari destek oranı % 25 ve azami destek oranı % 75 olacaktır.

e. Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi

Tablo 4. DESTİNASYON SOP Program Süresi ve Zaman Planlaması

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü	Yöntem	Süre (Ay)	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)	2020 Yılı Bütçesi (TL)	2021 Yılı Bütçesi (TL)	2022 Yılı Bütçesi (TL)
1	Destinasyon Yönetim Organizasyonlarının Kurulması ve Destinasyon Stratejisinin Hazırlanması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	12	2020/1	2020/2	30.000,00	30.000,00	30.000,00
2	Turizm Değerleri Ziyaretçi Algı Araştırması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	12	2020/1	2020/2	30.000,00	30.000,00	30.000,00
3	Destinasyon Yönetim Organizasyonu Çalışmaları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	36	2020/1	2022/2	30.000,00	30.000,00	30.000,00
4	Ulusal Turizm Paydaşları İşbirliği Çalışmaları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	36	2020/1	2022/2	300.000,00	300.000,00	300.000,00
5	Destinasyon Yönetimi Eğitimi	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	30.000,00	30.000,00	30.000,00
6	Destinasyon Yönetim Organizasyonu Çalışma Ziyareti Katılımları	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	60.000,00	60.000,00	60.000,00
7	Fuar Katılımları	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	150.000,00	150.000,00	150.000,00
8	Turizm Sektörü Eğitim Paketi	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	100.000,00	100.000,00	100.000,00
9	Bölge Tanıtım Çalışmaları	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	500.000,00	500.000,00	500.000,00
10	Coğrafi İşaret Tescil Çalışmaları	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	200.000,00	200.000,00	200.000,00
11	Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı (KAMU)	Proje	Proje Teklif Çağrısı	24	2020/1	2022/2	0,00	16.000.000,00	4.000.000,00
TOPLAM							1.430.000,00	17.430.000,00	5.430.000,00

		0	
--	--	---	--

f. İzleme ve Değerlendirme

Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi SOP'un koordinasyonunun sağlanmasından Hatay YDO sorumludur. Hatay YDO koordinasyonunda Kahramanmaraş ve Osmaniye YDO'lar, Sektörel Destekler ve Programlama Birimi, Program Yönetim Birimi, İzleme ve Değerlendirme Birimi ve Kurumsal Koordinasyon Birimleri çalışanlarından oluşan Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi SOP çalışma grubu oluşturulacak ve çalışma grubu, programın ve programın sekretaryasının yürütülmesinden sorumlu olacaktır.

2.3. Seracılık Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Sonuç Odaklı Programı

a. Amaç

Genel Amaç: TR63 Bölgesinde katma değerli tarımsal üretimin artırılması

Özel Amaç 1. TR63 Bölgesinde kurulu sera alanının artırılması ve mevcut seraların modernize edilmesi

Özel Amaç 2. TR63 Bölgesinde seracılık faaliyetlerinde teknik bilgi birikiminin ve modern uygulamaların yaygınlaştırılması

Özel Amaç 3. TR63 bölgesinde nitelikli, yüksek verime sahip ve dayanıklı tarımsal ürün üretimine yönelik mevcut altyapının geliştirilmesi

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

On Birinci Kalkınma Planında (2019-2023) tarım sektörüne öncelikli gelişme alanlarında yer verilerek "Çevresel, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilir, ülke insanının yeterli ve dengeli beslenmesinin yanı sıra arz talep dengesini gözeten üretim yapısıyla uluslararası rekabet gücünü artırmış, ileri teknolojiye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, örgütlülüğü ve verimliliği yüksek, etkin bir tarım sektörünün oluşturulması temel amaçtır." ifadesi ile verimli ve kaliteli üretime dikkat çekilmiş ve "örtü altı yetiştiriciliğine yönelik modern seraların kurulmasının yanında mevcut seraların modernize edilmesi, büyütülmesi, paketleme tesisleri ve depo yapımı için yatırım ve işletme finansman desteği sağlanması" tedbirine yer verilmiştir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Strateji Belgesinde (2014-2023) ulusal plan ile benzer hedeflere yönelik olarak arazi varlığının daha ekonomik kullanımını sağlamak üzere örtü altı üretim tekniklerinin geliştirilmesine vurgu yapılmıştır.

Ajans bölge planında, Türkiye'deki toplam tarım alanlarının % 2,9'unun TR63 Bölgesinde yer almasına rağmen, Türkiye toplam bitkisel üretim değerinin % 4,9'unu üreten TR63 Bölgesinin, kişi başı bitkisel üretim değerinde hem bölge bazında hem de tek tek iller bazında Türkiye ortalamalarından daha yüksek değerlere sahip olmasına rağmen TR63 Bölgesindeki bitkisel üretim değerinin benzer iklim ve coğrafi şartlara oranına sahip TR61 Bölgesinin (Antalya, Isparta, Burdur) yarısından daha az bir değerde olduğu belirtilmiştir. Bu noktada TR63 Bölgesinde yaygın durumdaki geleneksel üretim yöntemlerinin tarımsal faaliyetlerin bölgesel ekonomiye olan katkısını sınırladığını belirten plan metninde, bölgede oldukça geniş bir ürün yelpazesi olmasına rağmen üretimde modern tarım tekniklerinin kullanımının sınırlı olduğu ve bu durumun da düşük katma değerli ve standart ürün üretimine neden olduğu vurgulanmıştır. Bu kapsamda planda, tarım sektörü bölgesel kalkınmaya en hızlı ve etkili katkı

sağlayabilecek sektörler arasında değerlendirilerek "Tarımda Yapısal Dönüşümün Sağlanması ve Kırsal Kalkınma" stratejisi başlığı altında ele alınmış ve sektörde temel olarak geleneksel üretim yöntemlerinden modern üretim tekniklerine geçiş hedeflenmiştir. Uygun arazi yapısı ve iklim koşullarına rağmen seracılığın oldukça düşük seviyelerde yapıldığının belirtildiği bölge planında, "TR63 Bölgesi'nde seracılığın, iyi tarım uygulamalarının ve organik tarımın geliştirilmesine yönelik yatırımların teknik ve mali destek programları ile desteklenmesi" stratejisi ile seracılık konusunda yapılacak yatırımların çeşitli destek mekanizmaları ile destekleneceği belirtilmiş ve 2014-2023 dönemi için hedeflenen projeler arasında bölgede organize sera bölgeleri kurulmasına yer verilmiştir. Bununla birlikte planda, yoğun olarak üretimi yapılan ürünlerde ar-ge tabanlı tohum, fide ve fidan gelişimine yönelik altyapı tesislerinin kurulmasının ürün markalaşmasına katkı sağlayacağı ifade edilmiştir.

Ajans tarafından 2015 yılı içerisinde tamamlanan Seracılık Sektör Raporunda bölgenin, arazi yapısı, iklim özellikleri ve yaygın tarımsal üretim faaliyetleri gibi faktörler nedeniyle seracılık konusunda önemli bir potansiyelinin olduğu belirtilerek, konuyla ilgili olarak stratejik ürünlerin belirlenmesine yönelik çalışmaların yapılması, bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerinin yapılması ve destekleyici kurumlar tarafından bu alanda yapılacak yatırımların desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

2018 yılı verilerine göre TR63 Bölgesi 11 milyar 745 milyon TL tarımsal üretim değeri ile Türkiye'de 26 Bölge arasında 15. sıradadır (% 3,4). Bu değer % 57,5'i bitkisel üretim, % 8,4'ü hayvansal üretim ve % 34,1'i canlı hayvan değerinden oluşmaktadır. Bitkisel üretim alanlarının % 23,7'si ise meyve üretim alanlarından oluşmaktadır. Bölgede elverişli iklim ve tarımda sulama imkanlarına rağmen tarımsal üretimin geleneksel yöntemlerle yapılması ve yeni ürünlere geçilmemesi tarımsal üretimde yeterli gelirin sağlanamaması sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

2018 yılı verilerine göre Türkiye'de 772 bin dekar örtü altı üretim alanında 8 milyon ton ürün üretilmektedir. Antalya toplam sera alanlarının % 37'sine sahipken, Mersin ve Adana illeri, Antalya'dan sonra en fazla örtü altı üretim alanına sahip iller arasında yer almaktadır. TR63 Bölgesi illeri ise örtü altı üretim alanlarından ve üretiminden yeterince pay alamamaktadır. Hatay ilinde 11 bin dekarlık alanda 52 bin ton, Kahramanmaraş ilinde 457 dekar alanda 8,4 bin ton, Osmaniye ilinde 17 dekar alanda 207 ton ürün üretilmektedir.

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından örtü altı üretim konusunda 2016 yılında Seracılık Sektör Raporu hazırlanmış, aynı yıl içerisinde Osmaniye ilinde Seracılık Paneli organize edilmiş, üreticilerle birlikte Mersin ilinde Seracılık ziyaretleri gerçekleştirilmiş, 2017 yılında TR63 Bölgesinde Orta ve İleri Teknolojiye Sahip Sera Fizibiliteleri çalışması hazırlanmış, 2018

ve 2019 yıllarında Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı uygulanmıştır. Söz konusu programlar kapsamında 2018 ve 2019 yıllarında toplam 140 dekar sera kurulması taahhüt edilmiştir. Bununla birlikte 2019 yılı içerisinde Hatay İli Fidancılık Sektör Raporu hazırlanmış ve hazırlık çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen saha ziyaretlerinde, kayıt dışı üretim, yüksek üretim maliyetleri, küçük ölçekli çok sayıda işletme bulunması ancak bu işletmeler arasında örgütlülük bilincinin yerleşmemiş olması, bölgedeki fidan talebinde azalmalar, akademik çalışmaların üreticiye ulaşmaması ve ihracatta rekabet gücünün zayıf olması gibi sorunlar ortaya konmuştur. Bu kapsamda "TR63 Bölgesinde Seracılık Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Sonuç Odaklı Programı"nın hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 5. SERA SOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri

Özel Amaç	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	MDP çalışmaları doğrultusunda kurulan örtü altı üretim alanı	Dekar	Sonuç	-	120	MDP Nihai Raporları, Ajans Faaliyet Raporu
1	MDP çalışmaları doğrultusunda modernize edilen örtü altı üretim alanı	Dekar	Sonuç	-	60	MDP Nihai Raporları, Ajans Faaliyet Raporu
1	Bilgilendirmeler sonrasında destek alan firma sayısı	Adet	Sonuç	-	10	Ajans faaliyet raporu, katılımcı listeleri
2,3	Bilgilendirme/farkındalık çalışmaları sonrasında yatırım sürecini başlatan üretici sayısı	Kişi	Sonuç	-	25	MDP Nihai Raporları, Ajans faaliyet raporu, Tarım İl Müdürlüğü raporları
2,3	Fuarlar vasıtasıyla kurulan yeni iş bağlantısı	Adet	Sonuç	-	60	Ajans fuar sonuç raporları, Ajans faaliyet raporu
2,3	Fuar organizasyonlarında kurulan iş bağlantıları sonrasında oluşan uluslararası ticaret hacmi	ABD Doları	Sonuç	-	2 Milyon	Ajans fuar sonuç raporları, Ajans faaliyet raporu
1	Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı kapsamında desteklenen firma sayısı	Adet	Çıktı	-	15	MDP Nihai Raporları, Ajans Faaliyet Raporu
2	Sera danışmanlığı verilen firma sayısı	Adet	Çıktı	-	20	Ajans faaliyet raporu, katılımcı listeleri
2,3	Gerçekleştirilen organizasyon sayısı	Adet	Çıktı	-	9	Ajans faaliyet raporu
2,3	Ziyaret edilen paydaş sayısı	Kişi	Çıktı	-	50	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

I. İşbirliği ve Koordinasyon

- Hatay ve Kahramanmaraş illerinde Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri (Organize Sera Bölgeleri) kurulmasına yönelik kurumlar arası koordinasyon toplantıları

TR63 Bölgesi coğrafi koşulları ve iklimi ile daha verimli ve kaliteli tarımsal ürün elde edilmesine imkan sağlayacak özelliklere sahip olmasına rağmen Türkiye'deki sera alanlarının yalnızca % 1,5'i TR63 bölgesinde yer almaktadır. Bu doğrultuda Hatay ve Kahramanmaraş illerinde uygun altyapı imkanlarına sahip organize sera bölgeleri (tarıma dayalı ihtisas OSB) kurulmasına yönelik paydaşları organize etmek, kurulu tarıma dayalı sanayi ihtisas organize sanayi bölgelerinde paydaşlarla birlikte iyi uygulama örneklerini görmek amacıyla Sera OSB toplantı ve çalışma ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

II. Kapasite Geliştirme, Tanıtım ve Yatırım Destek

- Seracılık bilgilendirme toplantıları

Seracılık sektöründe üreticilere ve yatırım yapmak isteyen girişimcilere yönelik ulusal ve uluslararası eğilimler (tohum, teknoloji kullanımı vb.), devlet destekleri, tarımsal üretim teknolojileri vb. konularda il-ilçe ölçeğinde başta İl Tarım ve Orman Müdürlükleri olmak üzere ilgili kurumlarla işbirliği içerisinde bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilecektir.

- Sera danışmanlığı

Ajans tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda bölgede kurulu seraların üreticilerinin sera üretim yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı ve bu durumun da seralarda verimliliği düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda sektörde uzmanlaşmış danışmanlar ile sera üreticilerine yönelik üretim süreçlerinde danışmanlık verilecektir.

- Seracılık eğitimleri

Seracılık geleneksel tarımsal üretim metotlarına göre daha yüksek yatırım ve işletme giderleri içeren, daha fazla teknik bilgi gerektiren bir üretim modelidir. Ajans tarafından gerçekleştirilen saha çalışmalarında, sektör temsilcileri ziyaretlerinde ve mali destek programı uygulamaları sürecinde sektörde üretim yapanların ve sektöre girmek isteyen yatırımcılarda seracılık ile ilgili bilgi eksikliği (toprak verimliliği, hastalık ve zararlılar, gübre kullanımı, havalandırma, sulama vb.) olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu

doğrultuda sektörde yer alan üreticilere ve sektöre girmek isteyen yatırımcılara yönelik ilaçlama, budama, havalandırma teknikleri vb. eğitimler gerçekleştirilecektir.

- Fidancılık Paneli

Hatay ilinde 2019 yılı itibarı ile kayıtlı üretim yapan 73 adet fidan işletmesi bulunmakta olup Hatay İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne verilen beyanname sayısından yola çıkılarak Hatay ilinde fidancılık sektörünün yıllık ekonomik büyüklüğünün 45 ile 60 milyon ABD Doları olduğu tahmin edilmektedir. Bu noktadan hareketle Ajansımız tarafından 2019 yılı içerisinde sektörün mevcut durumunu ile ekonomik potansiyelini ortaya koyan ve sektör için bir yol haritası sunan Hatay Fidancılık Sektör Raporu hazırlanmıştır. Fidancılık Sektör Raporunun hazırlanması aşamasında gerçekleştirilen saha çalışmaları kapsamında sektörün önemli problemleri arasında kayıt dışı üretimin fazlalığı, yüksek üretim maliyetleri, küçük ölçekli çok sayıda işletme mevcudiyeti ile birlikte örgütlülük bilincinin yerleşmemiş olması, bölgedeki fidan talebinde azalmalar, akademik çalışmaların üreticiye ulaşmaması, ihracatta rekabet gücünün zayıf olması gibi konular ortaya konmuştur. Bu doğrultuda sorunların çözümüne yönelik olarak, kayıt dışı üretimin sektöre verdiği zararın ortaya konması, akademik çalışmaların sektöre ulaştırılabilmesi gibi konuların ele alınacağı, üreticilerin, birlik temsilcilerinin ve akademisyenlerin katılım sağlayacağı bir panel düzenlenmesi planlanmaktadır.

- Fidancılık Sektörü Çalışma Ziyareti

Fidancılık Sektör Raporunda sektörün önemli problemleri arasında kayıt dışı üretimin fazlalığı, yüksek üretim maliyetleri, küçük ölçekli çok sayıda işletme mevcudiyeti ile birlikte örgütlülük bilincinin yerleşmemiş olması, bölgedeki fidan talebinde azalmalar, akademik çalışmaların üreticiye ulaşmaması, ihracatta rekabet gücünün zayıf olması gibi konular ortaya konmuştur. Bu doğrultuda örgütlülük bilincinin oluşmasına katkı sağlamak amacıyla İzmir'in Ödemiş ilçesinde bulunan S.S. Bademli Fidancılık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'ne 10 fidan üreticisi ile birlikte bir çalışma ziyareti gerçekleştirilecektir. Bünyesinde meyve fidanı üreticileri için soğuk hava depoları, yılda 5 milyon aşısız anaç fidanı üretimi gerçekleştirilebilen biyoteknoloji laboratuvarı, doku kültürü laboratuvarı ve tarımsal araştırma laboratuvarı bulunan söz konusu kooperatif, sayısı 750'yi aşan ortaklarına tarım girdisi sağlamak, yeni pazarlara ulaşmalarını sağlamak amacıyla ulusal uluslararası fuarlara katılımlarını desteklemek gibi çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Aynı zamanda Fidan Üreticileri Alt Birliğinin (FÜAB) kurlum aşamasında da bulunan kooperatife gerçekleştirilecek olan çalışma ziyaretinin, başarılı bir uygulama örneği olarak bölgemizdeki fidancılara katkı sağlayacağı ve iş ilişkilerini güçlendireceği değerlendirilmektedir.

III. Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri

- Seracılık Çalışma Ziyaretleri

Türkiye’de başta Antalya ve Mersin olmak üzere Akdeniz ve Ege bölgesi illerinde seracılık uygulamaları yaygın olarak yapılmakta olup TR63 Bölgesinde ile farklı metotlar uygulanmaktadır. Bu kapsamda TR63 Bölgesinde seracılık alanında faaliyet gösteren üreticiler, sera yatırımı yapmak isteyen yatırımcılar ve organize sera bölgeleri kurulumu ile ilgili kamu temsilcileri ile birlikte iyi uygulama örnekleri ziyaretleri gerçekleştirilecek ve elde edilen tecrübelerin bölgeye aktarılmasına yönelik bilgilendirme toplantıları yapılacaktır.

- Growtech Antalya Fuar Katılımı

Sera sulama ve tohum teknolojileri, bitki besleme ve koruma uygulamaları gibi alanlarda Antalya’da düzenlenen örtü altı tarım sektörü fuarına sektör temsilcileri ile birlikte katılım sağlanacaktır. Fuar katılımı ile bölgede faaliyet gösteren üreticilerin ulusal ve uluslararası firmalarla iş bağlantıları kurmaları ve yeni teknolojileri bölgemize kazandırmaları hedeflenmektedir.

- TÜYAP Adana 14. Seracılık, Bahçecilik, Fidancılık, Tohumculuk, Çiçekçilik ve Teknolojileri Fuarı Katılımı

Fidancılık Sektör Raporunun hazırlanması aşamasında gerçekleştirilen saha çalışmaları kapsamında sektörün önemli problemleri arasında kayıt dışı üretimin fazlalığı, yüksek üretim maliyetleri, küçük ölçekli çok sayıda işletme mevcudiyeti ile birlikte örgütlülük bilincinin yerleşmemiş olması, bölgedeki fidan talebinde azalmalar, akademik çalışmaların üreticiye ulaşmaması, ihracatta rekabet gücünün zayıf olması gibi konular ortaya konmuştur. Bu doğrultuda satış kanallarının geliştirilmesi, ihracat olanaklarının artırılması ve yeni teknolojilerin değerlendirilmesi amacıyla TÜYAP Adana 14. Seracılık, Bahçecilik, Fidancılık, Tohumculuk, Çiçekçilik ve Teknolojileri Fuarına 10 sektör temsilcisi firma ile birlikte katılım sağlanacaktır.

- Ceviz Yetiştiriciliği, Teknolojileri ve Pazarlama Fuarı

2018 yılı verilerine göre Türkiye’de üretilen 215 bin ton cevizin % 5’i (yaklaşık 10 bin 500 ton) Kahramanmaraş ilinden gerçekleştirilmektedir (Türkiye’de ilk sırada). Bölgede üretilen ceviz işlenmeden satışa sunulmakta olup Ajans tarafından gerçekleştirilen Çağlayancerit Ceviz Çalıştayları ve Çağlayancerit Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi GÜdümlü Projesi (tasarım aşamasında) ürünün katma değerinin artırılmasına yönelik

alışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda Antalya ilinde gerçekleştirilecek olan Ceviz Yetiştiriciliği, Teknolojileri ve Pazarlama Fuarı'na ceviz üreticileri ile birlikte katılım sağlanarak makine ekipman, pazarlama, ticaret ve fidancılık alanlarında gelişmeler değerlendirilecek ve işbirliği alanları geliştirilecektir.

IV. Ajans Destekleri

- Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı

TR63 Bölgesinde Seracılığın Yaygınlaştırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında uygulanacak mali destek programı ile TR63 Bölgesinde kurulu sera alanının artırılması, mevcut seraların modernize edilmesi ve ürün çeşitliliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

e. Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi

Tablo 6. SERA SOP Program Süresi ve Zaman Planlaması

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü	Yöntem	Süre (Ay)	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)	2020 Yılı Bütçesi (TL)	2021 Yılı Bütçesi (TL)	2022 Yılı Bütçesi (TL)
1	Hatay ve Kahramanmaraş illerinde Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri kurulmasına yönelik kurumlar arası koordinasyon toplantıları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	36	2020/1	2022/2	20.000,00	20.000,00	20.000,00
2	Seracılık Bilgilendirme Toplantıları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	36	2020/1	2022/2	30.000,00	30.000,00	30.000,00
3	Sera Danışmanlığı	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	100.000,00	100.000,00	100.000,00
4	Seracılık Eğitimleri	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	200.000,00	200.000,00	200.000,00
5	Fidancılık Paneli	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	15.000,00	15.000,00	15.000,00
6	Fidancılık Sektörü Çalışma Ziyareti	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	20.000,00	20.000,00	20.000,00
7	Seracılık Çalışma Ziyaretleri	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	50.000,00	50.000,00	50.000,00
8	Growtech Antalya Fuar Katılımı	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	75.000,00	75.000,00	75.000,00
9	TÜYAP Adana 14. Seracılık, Bahçecilik, Fidancılık, Tohumculuk, Çiçekçilik ve Teknolojileri Fuarı Katılımı	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	75.000,00	75.000,00	75.000,00
	Ceviz Yetiştiriciliği, Teknolojileri ve Pazarlama Fuarı	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	30.000,00	35.000,00	40.000,00
10	Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı	Faaliyet	Proje Teklif Çağrısı	30	2020/2	2022/2	4.000.000,00	6.000.000,00	-
TOPLAM							4.615.000,00	6.620.000,00	625.000,00

f. İzleme ve Değerlendirme

Sera SOP'un koordinasyonunun sağlanmasından Program Yönetimi Birimi (PYB) birimi sorumludur. PYB koordinasyonunda Yatırım Destek Ofisleri, Sektörel Destekler ve Programlama, İzleme ve Değerlendirme Birimi ve Kurumsal Koordinasyon Birimleri çalışanlarından oluşan Sera SOP Çalışma Grubu oluşturulacak ve çalışma grubu, programın ve programın sekretaryasının yürütülmesinden sorumlu olacak ve üçer aylık dönemlerde toplantılar gerçekleştirecektir.

3. Kurumsal Gelişim

a. Faaliyetler

I. Araştırma, Analiz ve Programlama

- Kurumsal Stratejik Plan güncellemesi

Ajans tarafından hazırlanan kurumsal stratejik plan (2017-2021) sonuç odaklı programlar çerçevesinde revize edilecektir.

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan rapor sayısı	Adet	-	1	Ajans Faaliyet Raporu

- Program Sonrası Değerlendirme Raporu Çalışması

Ajans tarafından uygulanan proje teklif çağrılarının ve güdümlü proje uygulamalarının başarısının ölçülmesi ve ilerleyen dönemlerde desteklerin tasarlanmasına katkı sağlamak amacıyla tamamlanan programların tamamlanmasının ardından (en geç 3 yıl içerisinde) Program Sonrası Değerlendirme Raporları hazırlanacaktır.

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan rapor sayısı	Adet	-	1	Ajans Faaliyet Raporu

II. İşbirliği ve Koordinasyon

- Ulusal ve Uluslararası Hibe Programları Faaliyetleri

Ajans tarafından IPA 2, FRIT-2, SODES ve CMDP programları kapsamında proje geliştirme ve uygulama çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından bölgeye kaynak kazandırılmasına yönelik proje hazırlıkları, ulusal ve uluslararası programlara yönelik bilgilendirme çalışmaları, programlar ile ilgili etkinlik düzenleme ve diğer kurum kuruluşlarca düzenlenen etkinliklere katılma, gerekli görülmesi halinde teknik danışmanlık hizmeti alınması, proje hazırlanması ve uygulanmasına yönelik olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği çalışmaları vb. faaliyetlerin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Ulusal ve uluslararası destek mekanizmalarının tanıtımına ilişkin düzenlenen toplantı sayısı	Adet	-	3	Ajans Faaliyet Raporu

- Sonuç Odaklı Program çalışmaları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Ajanslar tarafından uygulanan sonuç odaklı programlar ile ilgili ajans çalışanlarına yönelik bilgilendirme toplantıları, çalışma

grubu toplantıları gerçekleştirilecektir. Bununla birlikte sonuç odaklı programlarda yer alacak paydaşların belirlenmesine ve periyodik toplantıların yapılmasına yönelik organizasyonlar gerçekleştirilecektir.

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan yönetim planı sayısı	Adet	-	1	Ajans Faaliyet Raporu

III. Kapasite Geliştirme, Tanıtım ve Yatırım Destek

- Ajans Personeline Yönelik Eğitimler

Sonuç Odaklı Programlar ve Ajans Kurumsal Stratejik Planı çerçevesinde Ajans personeline yönelik eğitimler gerçekleştirilecektir. Bununla birlikte başta Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olmak üzere diğer kurum ve kuruluşlardan gelen eğitim davetlerine katılım sağlanacaktır.

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Eğitim alan personel sayısı	Adet	-	50	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans personeline yönelik gerçekleştirilen eğitim süresi	Adam/Gün	-	250	Ajans Faaliyet Raporu

- Yurt İçi ve Yurt Dışı Sektörel Çalışma Ziyaretleri

Ajans personelinin becerilerini geliştirmek, sektörel/tematik eğilimler hakkında bilgi sahibi olmak ve bölgeye kazandırabilecek iyi uygulama örneklerini yerinde incelemek amacıyla yurt içi ve yurt dışı sektörel/tematik çalışma ziyaretleri, eğitim, sempozyum vb. organizasyon katılımları gerçekleştirilecektir.

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Ajans personelinin mesleki ve kişisel yetkinliklerini artırmak amacıyla katılım sağladıkları organizasyon sayısı	Adet	-	15	Ajans Faaliyet Raporu

IV. Diğer Proje ve Faaliyetler

- İnsan Kaynakları Faaliyetleri

Ajans personeline yönelik maaş, SGK, ödül ikramiye ve fazla mesai gibi ve ayrıca Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı koordinasyonunda, başlatılmış olan üniversite öğrencilerine yönelik hazırlanan staj programı ile çalışacak stajyerlere yapılacak ödemeler insan kaynakları faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilecektir.

- Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları

Ajansın ihtiyaç duyduğu destek hizmetleri ve satın almalar kapsamında; merkez ofis ile Kahramanmaraş ve Osmaniye YDO'ların elektrik, su, doğalgaz, baskı giderleri, içecek

alımı, kırtasiye malzemesi alımı, temizlik malzemesi alımı ve hizmet araçları akaryakıt giderleri gibi hizmetler ve malzeme alım giderleri olarak gerçekleştirilecektir.

- Hizmet Alımları

Ajansın ihtiyaç duyduğu destek hizmetleri ve satın almalar kapsamında; hizmet binaları kiralama giderleri telefon, internet, proje değerlendirici hizmet alımı ve hizmetin gerektirdiği diğer hizmet alımları gibi ihtiyaç duyulan hizmetler gerçekleştirilecektir.

- Temsil ve Tanıtma Giderleri

Ajans tarafından gerçekleştirilecek temsil ve ağırlama giderleri ve makamın temsil giderleri gerçekleştirilecektir.

- Menkul Mal ve Gayri Maddi Haklar

Ajans hizmetlerinde kullanılmak üzere, tüketime yönelik mal ve malzeme alımları dışında kalan, büro malzemeleri, bilgisayar, yazılım alım faaliyetleri ile makine, teçhizat ve araçların bakım onarım giderleri gerçekleştirilecektir.

- Bakım ve Onarım Giderleri

Hizmet binalarının (gayrimenkul) bakım onarım Aidat gibi giderleri gerçekleştirilecektir.

- Gayrimenkul Mal Alım Giderleri

Yıl içerisinde ajans hizmet binası alımı veya hizmet binasına uygun yer bulunması halinde arsa alımına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

- Kurumsal Yönetim ve Bilgilendirme Faaliyetleri

Ajans yönetim kurulu toplantıları ile yönetim kurulu üyeleri tarafından belirlenecek ihtiyaçlar ve alınacak kararlar doğrultusunda bilgilendirme ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

- Yatırım Destek Ofisleri Rutin Çalışmaları

Yatırım destek ofisleri tarafından yatırımcı izin ve ruhsat işlemleri, devlet teşvik ve destekleri hakkında bilgilendirmeler vb. çalışmalar gerçekleştirilecektir.

- Mali ve Teknik Destekler Kapsamında İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları

Ajans tarafından sözleşme imzalanan projelerin rutin izleme-değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecek ve faydalanıcılara proje uygulama, satın alma ve izleme usul ve esaslarına yönelik eğitimlere devam edilecektir.

- Araştırma, analiz vb. çalışmalar baskı ve tasarım faaliyetleri

Ajans tarafından bölgesel öncelikler doğrultusunda sektörel/tematik/mekânsal yayınların hazırlanmasına devam edilecek olup söz konusu yayınların baskı ve tasarımına yönelik hizmet alımları gerçekleştirilecektir.

- Destek Programları Uygulama Hizmet Giderleri

Mali destek programları kapsamında rehber tasarım ve basımı, program tanıtımı ve bilgilendirme materyallerinin tasarımı ve basımı, açılış, bilgilendirme ve eğitim çalışmaları, bağımsız değerlendiricilere yönelik çalışmalar vb. faaliyetler gerçekleştirilecektir.

- İç Denetim Hizmetleri

İç denetim hizmetleri kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla iç denetim-iç kontrol konularında eğitimler alınarak bilgi düzeyinin artırılması; işbirliği ve koordinasyon faaliyetleri çerçevesinde diğer ajanslarda görevli iç denetçilerle tecrübe paylaşımı toplantıları yapılması vb. faaliyetler gerçekleştirilecektir.

- İdari ve Mali İşler için Yolluk ve Görev Giderleri

Yıl içerisindeki idari çalışmalar kapsamında gerçekleştirilecek ulaşım, konaklama, yatırım destek ofisleri ziyaretleri, arşiv ve depo kontrolleri, bölge dışı ajans toplantıları, diğer görevlendirmelerle ilgili harcırahlar ve kanunen zorunlu harç, mahkeme, sigorta, muhtasar ve KDV beyannameleri harç giderleri karşılanacaktır.

b. Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi**Tablo 7. Kurumsal Gelişim Program Süresi ve Zaman Planlaması**

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü	Yöntem	Süre (Ay)	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)	2020 Yılı Bütçesi (TL)	2021 Yılı Bütçesi (TL)	2022 Yılı Bütçesi (TL)
1	Kurumsal Stratejik Plan Güncellemesi	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	12	2021/1	2021/2	-	2.000,00	-
2	Program Sonrası Değerlendirme Raporu Çalışması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	12	2020/1	2020/2	20.000,00	20.000,00	20.000,00
3	Ulusal ve Uluslararası Hibe Programları Faaliyetleri	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	36	2020/1	2022/2	150.000,00	150.000,00	150.000,00
4	Sonuç Odaklı Program Çalışmaları	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	36	2020/1	2022/2	15.000,00	15.000,00	15.000,00
5	Ajans Personeline Yönelik Eğitimler	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	150.000,00	150.000,00	150.000,00
6	Yurt içi ve yurt dışı sektörel çalışma ziyaretleri	Faaliyet	İşbirliği ve Koordinasyon	36	2020/1	2022/2	150.000,00	150.000,00	150.000,00
7	İnsan Kaynakları Faaliyetleri (Personel Ödemeleri vb.)	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	13.146.286,35	15.600.000,00	17.160.000,00
8	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	425.000,00	425.000,00	425.000,00
9	Hizmet Alımları	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	900.000,00	900.000,00	900.000,00
10	Temsil ve Tanıtma Giderleri	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	25.000,00	25.000,00	25.000,00
11	Menkul Mal ve Gayri Maddi Haklar	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	950.000,00	100.000,00	100.000,00
12	Bakım ve Onarım Giderleri	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	100.000,00	100.000,00	100.000,00
13	Gayrimenkul Mal Alım Giderleri	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	12	2020/1	2020/2	10.000.000,00	-	-
14	Kurumsal Yönetim ve Bilgilendirme Faaliyetleri	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	100.000,00	100.000,00	100.000,00
15	Yatırım Destek Ofisleri Rutin Çalışmaları (Yatırımcı İzin ve Ruhsat İşlemleri Faaliyetleri, Teşvik Uygulama Faaliyetleri vb.)	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	10.000,00	10.000,00	10.000,00

16	Mali ve teknik destekler kapsamında izleme ve değerlendirme çalışmaları	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	200.000,00	200.000,00	200.000,00
17	Araştırma, analiz vb. çalışmalar baskı ve tasarım faaliyetleri	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	160.000,00	160.000,00	160.000,00
18	Destek Programları Uygulama Hizmet Giderleri	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	600.000,00	300.000,00	300.000,00
19	İç Denetim Hizmetleri	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	30.000,00	30.000,00	30.000,00
20	İdari ve Mali İşler için Yolluk ve Görev Giderleri	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler		2020/1	2022/2	50.000,00	50.000,00	50.000,00
TOPLAM							27.181.286,35	18.417.000,00	19.975.000,00

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

4.1. Güvenli ve Kaliteli Yer Fıstığı Üretimi İçin Sürdürülebilir Tekniklerin Geliştirilmesi Projesi

a. Amaç

Osmaniye ili ve çevresinde üretilen yer fıstığında gıda risklerinin engellenmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Osmaniye ili Türkiye yer fıstığı üretiminin % 28'ini ve ticaretinin % 85'ini gerçekleştirmektedir. Ancak bölgede üretilen ve ticareti yapılan yer fıstığında aflatoksin (Yiyeceklerde rutubetin artmasına ve sıcaklığa bağlı olarak, mantar türleri hızla üreyerek küf zehiri denilen zararlı bir toksin) maddesine rastlanmakta, bu durum hem tüketicilerin sağlığını tehdit etmekte hem de ürünlerin imha edilmesine sebep olmaktadır. Yetersiz kurutulan ve nemli koşullarda depolanan yer fıstığında aflatoksin oluşma riski yüksek olup, işleme ve depolama koşullarının iyileştirilmesi ile bu sorun engellenebilmektedir. Bu doğrultuda yer fıstığında aflatoksin riski ile ilgili sorunun tespiti (aflatoksin oluşumunun tarlada mı depoda mı ve hangi aşamada daha sık gerçekleştiği), sorunun çözümü (tarlada daha etkin kurutma yöntemleri, sonrasında daha etkin depolama yöntemleri), bu çözümde gerekli eylemlerin ve sorumlu kuruluşların belirlenmesi ve uygulamaya yönlendirilmesi (muhtemel işbirlikleri-projeler) planlanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan strateji ve eylem planı sayısı	Adet	-	1	Ajans Faaliyet Raporu
Küf/mikotoksin/kalite açısından uygun sulama ve uygun kurutma tekniği hakkında bilgilendirilen üretici sayısı	Kişi	-	50	Ajans Faaliyet Raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Güvenli ve Kaliteli Yer Fıstığı Üretimi İçin Sürdürülebilir Tekniklerin Geliştirilmesi Projesi Osmaniye İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Osmaniye Ticaret Borsası işbirliğinde gerçekleştirilecektir. Çalışmanın koordinasyonu ve ihtiyaç halinde hizmet alımları Ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma sonuçları Osmaniye YDO ve SDP tarafından oluşturulacak komisyon vasıtasıyla değerlendirilerek raporlanacaktır.

4.2. Leonardit ve Gidyadan Organomineral Gübre İmalat Tesis Fizibilitesi

a. Amaç

Afşin-Elbistan bölgesinin leonardit ve gıda potansiyeline ilişkin mevcut durumun ortaya konması, leonardit ve gidyadan organik gübre ve toprak düzenleyici üretimini gerçekleştirebilecek bir tesisin ekonomik, mali ve teknik analizini içeren bir fizibilitenin hazırlanması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

On Birinci Kalkınma Planında kimya sektörü, öncelikli sektörler arasında yer almakta olup çevre dostu, katma değeri yüksek ve rekabetçi ürünlerin üretiminin payının artırılmasının amaçlandığı ifade edilmiş, ülkemizdeki linyit rezervlerinin değerlendirilmesine yönelik hedeflere yer verilmiştir. TR63 Bölge Planında her bir ilçe veya birkaç ilçeden oluşan alt bölgeler bazında kırsalda ekonomik çeşitliliğin artırılmasına yönelik uygulama programlarının geliştirilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir.

Kahramanmaraş ilinin Afşin ve Elbistan ilçeleri sınırları içerisinde yer alan havzada toplam 3,25 milyar ton linyit bulunmaktadır. Linyit rezervi ile birlikte, genellikle linyit yataklarının üzerinde tabakalar halinde %40-50 arasında organik madde, %30-40 kireç ve kil, eski dönemlerde yaşamış su canlılarına ait fosil kabuk kalıntılarında oluşan doğal (organo-mineral) bir materyal olan gıda ile içerisinde % 40'dan fazla humik asit içeren, kömür düzeyine ulaşmamış organik bir materyal olan ve gıda ile kömür tabakasının arasında yer alan leonardit maddesi bulunmaktadır.

Elektrik üretiminde kullanılmadığı için daha önce kömürü alınmış maden yataklarına taşınarak gömülmekte olan gidyanın, barındırdığı organik maddeler nedeniyle yaklaşık 20 yıldır bölgede bulunan çiftçiler ve gübre firmaları tarafından satın alınıp tarımda gübre olarak kullanılmakta olduğu bilinmektedir. Gidyanın, içerisinde bulunan kireç nedeniyle asidik topraklarda pH düzenleyici olarak kullanılabilir potansiyele sahip olduğu çeşitli çalışmalar sonucunda yakın zamanda anlaşılmıştır. Leonardit ise gıda tabakasının altında kömür tabakasının üstünde yer almakta olup mevzuatta organik toprak düzenleyici olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye'nin en fazla gıda ve leonardit rezervi yine ülkenin en büyük linyit yatağına sahip Afşin-Elbistan bölgesinde bulunmaktadır. Bu bölge dışında Konya, Soma, Bandırma, Tufanbeyli gibi linyit madenlerinde leonardit ve gıda bulunsun da tabaka kalınlığı ve rezerv göz önünde bulundurulduğunda Afşin-Elbistan bölgesindeki kadar zengin ve kolay işletilebilir değildir.

Yapılan çalışmalar neticesinde gidyanın, leonardit gibi organik madde içeriğinden ziyade barındırdığı kireç ile tarımda kullanılabilirliği ve ekonomik bir potansiyel taşıdığı gösterilmiştir. Organik maddelerle birlikte doğal kireç barındıran gidyanın, yoğun yağış alan

Karadeniz bölgesinde fındık bahçelerinde tarım kireci yerine kullanılabileceği ortaya konmuştur.

Bu noktadan hareketle "Leonardit ve Gidyadan Organomineral Gübre İmalat Tesis Fizibilitesi" hazırlanarak gıda ve leonardit materyalleri ile ilgili Dünya ve Türkiye'deki mevcut durumu, Afşin-Elbistan bölgesinin potansiyeli ortaya konacak ve örnek tesis kurulumuna ilişkin mali, teknik ve ekonomik analiz gerçekleştirilecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan fizibilite raporu	Adet	-	1	Ajans Faaliyet Raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Leonardit ve Gidyadan Organomineral Gübre İmalat Tesis Fizibilitesi çalışmasının koordinasyonu ve ihtiyaç halinde hizmet alımları Ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma sonuçları ajansta konuyla ilgili uzmanlardan oluşturulacak kabul komisyonları vasıtasıyla değerlendirilecektir.

4.3. Hatay İlinde Kooperatifçiliğin Geliştirilmesi Projesi

a. Amaç

Kooperatiflerin kurumsal kapasitelerinin artırılması, farklı pazarlara açılması ve daha yüksek gelir elde ederek sürdürülebilir hale gelmeleri amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Hatay ilinde faaliyet gösteren 223 adet kooperatif bulunmaktadır. Söz konusu kooperatiflerin büyük bir kısmı son dönemde kurulmuş olup kısıtlı sermaye ile faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Ajans tarafından kooperatiflere yönelik gerçekleştirilen saha çalışmasında tanıtım ve pazarlama sorunları olduğu gözlemlenmiş ve gerçekleştirilen anket çalışmasında e-ticaret ve pazarlama eğitimi ve e-ticaret sitesi ihtiyaçları belirtilmiştir. Bu doğrultuda Ajans tarafından kooperatiflerin tanıtım ve pazarlama ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla

- E-ticaret eğitimlerinin gerçekleştirilmesi,
- Pazarlama eğitimlerinin gerçekleştirilmesi,
- E-ticaret sitesinin oluşturulması ve
- İyi uygulama örneklerinin ziyaret edilmesi

planlanmakta olup bölgede faaliyet gösteren kooperatiflerin rekabetçilik seviyelerinin artırılması hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Oluşturulan e-ticaret sitesi üzerinden satış yapan kooperatif	Adet	-	10	Ajans Faaliyet Raporu
E-ticaret eğitimi alan kooperatif üyesi	Kişi	-	20	Ajans Faaliyet Raporu, Eğitim Katılımcı Listesi
Pazarlama eğitimi alan kooperatif üyesi	Kişi	-	20	Ajans Faaliyet Raporu, Eğitim Katılımcı Listesi
Başarılı kooperatif ziyaretine katılan kooperatif yöneticisi	Kişi	-	10	Ajans Faaliyet Raporu, Çalışma Ziyareti Sonuç Raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Hatay ilinde kooperatifçiliğin geliştirilmesi projesi Hatay İl Ticaret Müdürlüğü işbirliğinde gerçekleştirilecektir. Çalışmanın koordinasyonu ve ihtiyaç halinde hizmet alımları Ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma sonuçları Hatay YDO tarafından değerlendirilerek raporlanacaktır.

4.4. Sektörel ve Tematik Araştırma ve Analiz Çalışmaları

a. Amaç

Sonuç Odaklı Programlar dönemi (2020-2022) içerisinde ortaya çıkacak ihtiyaçlar doğrultusunda, ulusal strateji belgeleri ve bölge planı öncelikleri kapsamında sektörel, tematik ve mekânsal araştırma ve analiz çalışmalarının yapılması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR63 Bölgesi başta tarım, sanayi ve turizm olmak üzere birçok sektörde ekonomik potansiyele sahiptir. Hatay ili ana metal sanayi, filtre, mobilya, ayakkabıcılık üretiminde, Kahramanmaraş ili tekstil, metal mutfak eşyası, kuyumculuk sektörlerinde Osmaniye ili ise ana metal sanayi üretiminde Türkiye ölçeğinde rekabetçi konumdadır. Ayrıca bölge birçok tarımsal ürünün üretiminde Türkiye'de ilk sıralarda yer almaktadır. Bölgenin turizm potansiyeli değerlendirildiğinde ise gastronomi ve doğa turizmi ön plana çıkmaktadır. Bölge, söz konusu sektörel avantajların yanı sıra liman bağlantısının olması, sınır kapısına sahip olması, enerji yatırımlarına ev sahipliği yapması gibi yatırım olanaklarına da sahiptir. Bu

doğrultuda yatırım potansiyeli sunan ve müdahale gerektiren konulara yönelik araştırma, analiz ve strateji çalışmaları gerçekleştirilecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan araştırma, analiz ve strateji belgesi sayısı	Adet	-	3	Ajans Faaliyet Raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Araştırma, analiz ve strateji raporları ilgili sektör temsilcileri ile işbirliği içerisinde hazırlanacaktır. Çalışmanın koordinasyonu ve ihtiyaç halinde hizmet alımları Ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma sonuçları SDP ve YDO'lar tarafından oluşturulacak komisyon vasıtasıyla değerlendirilerek raporlanacaktır. Ayrıca hazırlanacak planlar lansman toplantıları ile kamuoyuna sunulacak, raporların güdümlü proje, kamu yatırımı, özel sektör yatırımı vb. olanağına dönüşmesi gibi fırsatlara yönelik Ajans birimleri tarafından çalışmalar gerçekleştirilecektir.

4.5. Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere Yönelik Çalışmalar

a. Amaç

Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilerin işgücüne katılmalarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR63 Bölgesinde Hatay ilinde 441 bin, Kahramanmaraş ilinde 93 bin, Osmaniye ilinde 51 bin olmak üzere 585 bin Geçici Koruma Statüsünde Suriyeli kayıt altına alınmıştır. Ajans tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda Suriyelilerin büyük bir bölümünün Türkçe bilmediği, mesleki beceriye sahip olmadığı ve nitelik gerektirmeyen işlerde çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Ajans tarafından 2020-2022 döneminde üniversite, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve kamu kurumları ile işbirliği içerisinde dil ve mesleki eğitim kursları, analiz çalışmaları, etkinlikler vb. çalışmalar gerçekleştirilecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Gerçekleştirilen mesleki eğitim kursu sayısı	Adet	-	1	Ajans Faaliyet Raporu
Mesleki eğitim kursuna katılan geçici koruma statüsündeki Suriyeli sayısı	Kişi	-	20	Ajans Faaliyet Raporu

Gerçekleştirilen konferans sayısı	Adet	-	1	Ajans Faaliyet Raporu
-----------------------------------	------	---	---	-----------------------

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere yönelik çalışmalar İl Göç İdaresi Müdürlükleri, ILO Türkiye Ofisi, Ticaret ve Sanayi Odaları ve ilgili STK'lar işbirliğinde gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma sonuçları SDP ve YDO'lar tarafından oluşturulacak komisyon vasıtasıyla değerlendirilerek raporlanacaktır.

4.6. Fuar Katılımları

a. Amaç

TR63 Bölgesinin iş ve yatırım ortamının ulusal ve uluslararası platformlarda tanıtılması, iş bağlantıları kurulması ve sektörel eğilimlerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR63 Bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerde tanıtım ve pazarlama eksikliği, sektörel eğilimler ve yeni teknolojiler hakkında bilgi eksikliği vb. sorunlar bulunmaktadır. Bölgede öne çıkan sanayi sektörlerinde yurt içi ve yurt dışı fuarlara stantlı katılım sağlanarak teknoloji kapasitelerinin, müşteri portföyünün ve pazarlama olanaklarının artırılması önem taşımaktadır. Bu doğrultuda 2020-2022 döneminde yurt içinde;

- Mobilyacılık sektöründe CNR İMOB Uluslararası Mobilya Fuarına,
- Ayakkabıcılık sektöründe AYMOD İstanbul Uluslararası Ayakkabı Kış Modası Fuarına,
- Gıda sektöründe CNR FOOD Uluslararası Gıda Fuarına ve OLİVTECH İzmir Zeytincilik Sektörü Fuarına,
- Metal mutfak eşyaları sektöründe ZÜCHEX İstanbul Metal ve Mutfak Eşyaları Fuarına,
- Fidancılık sektöründe TÜYAP Adana 14. Seracılık, Bahçecilik, Fidancılık, Tohumculuk, Çiçekçilik ve Teknolojileri Fuarına,

katılım sağlanması öngörülmektedir. Söz konusu fuarların yanı sıra ulusal strateji belgeleri, bölge planı ve ajans tarafından hazırlanan analiz çalışmaları doğrultusunda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı onayı doğrultusunda diğer fuarlara da katılım sağlanacaktır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Katılım sağlanan fuar sayısı	Adet	-	7	Ajans faaliyet raporu
Yurt içi ve yurt dışı fuarlar vasıtasıyla kurulan uluslararası yeni iş bağlantısı	Adet	-	300	Ajans fuar sonuç raporları, Ajans faaliyet raporu
Fuar organizasyonlarında kurulan iş bağlantıları sonrasında oluşan uluslararası ticaret hacmi	ABD Doları	-	10 Milyon	Ajans fuar sonuç raporları, Ajans faaliyet raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Fuar katılımları kapsamında Ticaret ve Sanayi Odaları ile sektörel sivil toplum kuruluşları işbirliğinde Ajans standında yer alacak kurumların/işletmelerin seçim kriterleri oluşturularak katılım sağlayacak firmalar belirlenecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma sonuçları YDO'lar ve Kurumsal Koordinasyon Birimi tarafından oluşturulacak komisyon vasıtasıyla değerlendirilerek raporlanacaktır.

4.7. İş ve Yatırım Ortamını İyileştirmeye Yönelik Çalışmalar

a. Amaç

TR63 Bölgesinde ulusal strateji belgeleri ve bölge planı öncelikleri ile uyumlu olacak şekilde bölgedeki kurumsal yapıların kapasitesini geliştirmek, sektörel sorunlara çözümler üretmek ve stratejiler geliştirmek ve yatırım olanaklarını değerlendirmek amacıyla konferans, panel, sempozyum, çalıştay vb. faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR63 Bölgesi başta tarım, sanayi ve turizm olmak üzere birçok sektörde ekonomik potansiyele sahiptir. Hatay ili ana metal sanayi, filtre, mobilya, ayakkabıcılık üretiminde, Kahramanmaraş ili tekstil, metal mutfak eşyası, kuyumculuk sektörlerinde Osmaniye ili ise ana metal sanayi üretiminde Türkiye ölçeğinde rekabetçi konumdadır. Ayrıca bölge birçok tarımsal ürünün üretiminde Türkiye'de ilk sıralarda yer almaktadır. Bölgenin turizm potansiyeli değerlendirildiğinde ise gastronomi ve doğa turizmi ön plana çıkmaktadır. Bölge, söz konusu sektörel avantajların yanı sıra liman bağlantısının olması, sınır kapısına sahip olması, enerji yatırımlarına ev sahipliği yapması, teşvik sisteminde 4. ve 5. bölge desteklerinden yararlanması gibi yatırım olanaklarına da sahiptir. Bu doğrultuda yatırım potansiyeli sunan ve müdahale gerektiren konulara yönelik konferans, panel, sempozyum, çalıştay vb. çalışmalar gerçekleştirilecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Gerçekleştirilen konferans, panel, sempozyum, çalıştay sayısı	Adet	-	6	Ajans faaliyet raporu
İşbirliği yapılan kurum sayısı	Adet	-	12	Ajans faaliyet raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

İş ve yatırım ortamını iyileştirmeye yönelik çalışmalar kapsamında Ticaret ve Sanayi Odaları ile sektörel sivil toplum kuruluşları ile işbirlikleri içerisinde gündem, konuşmacı, panelist vb. hususlar belirlenecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma sonuçları YDO'lar ve Kurumsal Koordinasyon Birimi tarafından oluşturulacak komisyon vasıtasıyla değerlendirilerek raporlanacaktır.

4.8. Sürdürülebilir Kalkınmada Kadın Girişimciliği Çalıştayları

a. Amaç

TR63 Bölgesinde kadın girişimciliğinin yaygınlaştırılması ve kadınların işgücüne katılımının artırılması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Kadınların işgücüne katılımı ve istihdamı, sürdürülebilir kalkınmanın önemli bir unsurudur. 11. Kalkınma Planında işgücü piyasasında kadın istihdamını artıracak şekilde kadınların özellikle kodlama, yazılım gibi teknoloji üretimi alanlarında mesleki eğitim ve beceri gelişimi fırsatlarının güçlendirileceği ve kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılmasını teminen bakım hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması başta olmak üzere iş ve aile yaşamını uyumlaştıran uygulamalar dinamik bir biçimde hayata geçirileceği hususlarına yer verilmiştir. Buna göre kadınların işgücüne katılım oranının 2018 yılında % 34,2 olarak gerçekleşmiş 2023 yılında % 38,5'e yükseltilmesi hedeflenmiştir.

TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 2018 yılında, Türkiye'de 15 ve daha yukarı yaştaki istihdam edilenlerin oranı %47,4 olup bu oran erkeklerde %65,7, kadınlarda ise %29,4 olarak gerçekleşmiştir. TR63 Bölgesinde 2018 yılında istihdam oranı %42,4 olup bu oran erkeklerde %61,7, kadınlarda ise %24,2 şeklinde gerçekleşmiştir. 2018 yılında 15 ve daha yukarı yaştaki işsizlik oranı Türkiye'de %11, erkeklerde %9,5 kadınlarda ise %13,9 olarak gerçekleşmiştir. TR63 Bölgesinde işsizlik oranı 14,1, erkeklerde %12, kadınlarda %18,7 ile ülke genelinin oldukça altındadır.

Bu doğrultuda Hatay ve Kahramanmaraş illerinde kadınların iş hayatında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri, devlet destekleri, iyi uygulama örnekleri vb. hususların değerlendirileceği çalıştaylar gerçekleştirilecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Gerçekleştirilen çalıştay sayısı	Adet	-	2	Ajans faaliyet raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Sürdürülebilir Kalkınmada Kadın Girişimciliği Çalıştayları kapsamında TR63 Bölgesinde yer alan kadınlara yönelik sivil toplum kuruluşları ile işbirlikleri içerisinde gündem, konuşmacı, panelist vb. hususlar belirlenecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma sonuçları YDO'lar ve Kurumsal Koordinasyon Birimi tarafından oluşturulacak komisyon vasıtasıyla değerlendirilerek raporlanacaktır.

4.9. Osmaniye Denetimli Serbestlik Hizmetleri Sürekli Eğitim Merkezi GÜDÜMLÜ PROJESİ

a. Amaç

İşledikleri suç nedeniyle ceza almış ve denetimli serbestlik kapsamında yer alan kişilerin yeniden suça yönelmelerini en aza indirmek ve bu kapsamdaki kişilerin toplumsal entegrasyonuna katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gereksesi

2015 yılında DOĞAKA tarafından hazırlanan Osmaniye İli Sosyal Analiz Raporu çalışmasında; Osmaniye ilinde hükümlü sayısının 2010 yılında 668 iken 2013 yılında 1248 olduğu ve bu dönemde % 86 artış yaşandığı belirtilmiştir. Osmaniye Denetimli Serbestlik Müdürlüğü verilerine göre Osmaniye ilinde denetimli serbestlik kapsamındaki kişi sayısının 5024 olduğu belirtilmektedir. Hem tutuklu sayısındaki hem de denetimli serbestlik sayısındaki artış, dezavantajlı gruplar kapsamındaki bu kişilerin topluma yeniden kazandırılmasını daha da önemli hale getirmektedir. Proje kapsamında kurulması planlanan Sürekli Eğitim Merkezi ile, denetimli serbestlik kapsamındaki dezavantajlı kişilerin, mesleki eğitim çalışmaları ile istihdama kazandırılması ve sosyo-kültürel faaliyetlerle toplumsal entegrasyonun hızlandırılması yoluyla yeniden suç işleme olasılıklarının en aza indirilmesi amaçlanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sözleşme imzalanan güdümlü proje sayısı	Adet	-	1	Ajans faaliyet raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Proje kapsamında Osmaniye Denetimli Serbestlik Müdürlüğü, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Osmaniye İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Osmaniye Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü, Osmaniye Ozanlar Şairler ve Yazarlar Derneği, Türk Hava Kurumu Osmaniye Şubesi ile işbirliği gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Güdümlü Proje Desteği kapsamında sözleşme imzalanan proje İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından izlenecek ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir.

4.10. Çağlayancerit Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi Güdümlü Projesi

a. Amaç

Projenin amacı Çağlayancerit ilçesinde yaygın olarak üretilen cevizin işlenip ambalajlanarak katma değerinin artırılması ve yaratılacak olan bu katma değer ile üreticilere ve ilçe ekonomisine katkıda bulunulmasıdır. Proje ile sadece işleme ve paketleme tesisi ortaya koymak değil, aynı zamanda işbirliği, işletmecilik ve pazarlama altyapısını da oluşturmak ve tarımsal örgütlenmede iyi uygulama örneklerini geliştirmek de amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Çağlayancerit ilçesinde Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı 1.757 ceviz üreticisi bulunmaktadır. İlçe genelinde 18 mahallede (merkez dâhil) 14.821 da alanda yaklaşık 3.000 ton ceviz üretilmektedir. Bu veri resmi (TÜİK) verilerden alınmış olup resmi olmayan verilere göre ilçede 5-6 bin ton, yakın ilçelerle birlikte bölgede 10 bin ton ceviz üretimi yapıldığı bilinmektedir.

Ceviz, Çağlayancerit ilçesinin en önemli ekonomik değeri kabul edilebilecek bir üründür. Cevizin pazara hazır hale getirilmesi için yeşil kabuklarının soyulması ve kurutulması gerekmektedir. Mevcut durumda üretilen cevizlerin yeşil kabuklarının büyük bir kısmı üretici ve aile fertleri tarafından soyulmakta, az bir miktarı ise aile tipi küçük ceviz kavlatma makinelerinde soyulmaktadır. Kurutma işlemi ise açık havada ve uzun sürede yapılmaktadır. Satış ve pazarlama çalışmaları bireysel çabalarla ve küçük hacimlerde gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle üreticilerin pazarlık şansı olmamaktadır. Pazarlama ve markalaşma çalışmaları bulunmamaktadır. Çağlayancerit cevizi kalitesi ile Türkiye pazarlarında önemli bir yere ve coğrafi işarete sahip olmasına karşılık, coğrafi işareti de etkin kullanılamamaktadır.

Ceviz üretiminin yaygın ve ekonomik açıdan önemli olduğu ilçede, ceviz işleme ile ilgili hiçbir teknoloji kullanılmamaktadır. Cevizlerin elle ya da iptidai küçük aile tipi makinelerde kavlatılması, açık havada ve uzun sürede kurutulması hem ürün kayıplarına (fire) hem de kalite kayıplarına neden olmaktadır.

Projenin uygulanacağı Çağlayancerit ilçesi, DOĞAKA tarafından yapılan sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi çalışmasında en az gelişmiş ilçeler arasında yer almaktadır. İlçe ekonomisi tamamen tarıma dayalı olup tarımsal faaliyetler içerisinde de ceviz üretimi, elma üretimi ile birlikte en temel faaliyettir. İlçenin coğrafi koşulları nedeniyle tarımsal faaliyetler de sınırlı bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Bu durumda şartların elverdiği üretim yapısından en fazla faydayı sağlamak ilçe ekonomisi açısından hayati öneme sahiptir.

Diğer taraftan Çağlayancerit cevizi coğrafi işaretlidir. Çağlayancerit Ziraat Odası tarafından yapılan başvuru ile "menşe adı" olarak coğrafi işaret tescilini almaya hak kazanmıştır.

Cevizin hem ilçenin temel ekonomik faaliyetlerinden biri olması hem de coğrafi işaret tescilinin bulunması sebebiyle pazarlama avantajına sahip olması, ceviz üretiminde sağlayacak en küçük katma değer artışının dahi ilçe ekonomisi açısından önemini ortaya koymaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sözleşme imzalanan güdümlü proje sayısı	Adet	-	1	Ajans faaliyet raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Proje kapsamında SS Çağlayancerit İlçesi ve Mahalleleri Cevizcilik Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, Çağlayancerit Belediyesi ve Çağlayancerit Ziraat Odası ile işbirliği gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Güdümlü Proje Desteği kapsamında sözleşme imzalanan proje İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından izlenecek ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir.

4.11. Hatay İpek Sürdürülebilir Moda ve Tasarım Merkezi

a. Amaç

Projenin amacı Hatay ilinde ipekçilik sektöründeki işletmeciliği güçlendirecek şekilde, moda ve tasarım kapasitesinin geliştirilmesi, ipekçilik alanında sektörel ihtisaslaşmanın desteklenmesi, tasarım ve moda alanı başta olmak üzere özel bilgi, beceri ve teknolojilerin geliştirilmesi, ortak kullanım alanı yöntemi ile etkin ve verimli küme organizasyonlarının geliştirilmesi, ipek

sektörünün ihtiyaç duyacağı alanlarda fiziki altyapı yanı sıra beşeri kaynaklarının geliştirilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

10. Kalkınma Planında “Yenilikçi Üretim İstikrarlı Yüksek Büyüme” hedefi doğrultusunda tüketime yönelik ihraç ürünlerinde özgün tasarım faaliyetlerinin özendirilmesine ve nitelikli tasarımcı yetiştirilmesine vurgu yapılmıştır. Yine aynı belgede işletmelerin ağ oluşturma, ortak ar-ge ve tasarım faaliyetlerinin geliştirileceği ifade edilmiştir. Ulusal Kalkınma Planının “İmalat Sanayinde Dönüşüm” başlıklı bölümünde ise proje konusu ile doğrudan ilgili olarak tekstil sektörünün tasarım, koleksiyon ve marka yaratabilen bir yapıya dönüştürülmesinin destekleneceği belirtilmiştir. Bununla birlikte geleneksel ürünlerin katma değerinin artırılması da Ulusal Planda önceliklendirilmiştir.

TR63 Bölge Planı 2014-2023 öncelikleri arasında yer alan “Turizm Potansiyelinin Ekonomiye Kazandırılması” kapsamında turizm potansiyeline sahip hediye eşya ve yöresel ürünlerin yatırımlar ile katma değer yaratacak şekilde ekonomiye kazandırılması; tanıtım ve promosyon çalışmalarının gerçekleştirilmesi, doğa ve kırsal turizm faaliyetlerinin el sanatları gibi turistik ürün hizmetleriyle birlikte yaygınlaştırılması ana hedefler arasında yer almıştır. Ayrıca, Hatay Turizm Master Planı ipekçilik gibi geleneksel kültürel sanatların turizm sektöründe ekonomik değer sağlamaya yönelik potansiyel sunduğu ve bu potansiyele yönelik olarak da yatırım olanaklarının ve ipekçilik küme aktörlerinin güçlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Tasarım Stratejisi ve Eylem Planı 2018-2020 belgesinde ise katma değeri yüksek tasarımların yaratılması ve korunması, ülkemiz tasarım ve tasarımcılarının sürdürülebilir bir şekilde dünya ile rekabet edebilir hale gelmesi amacı ortaya konmuştur.

Diğer taraftan Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Hatay Valiliği işbirliğinde düzenlenen çalıştay ve sonrasında hazırlanan Hatay Sarısı Turizm Eylem Planı’nda, Hatay’a özgü bir koza türü olan Hatay Sarısı’nın markalaşma çalışmalarının güçlendirilmesi ve Hatay’da ipekçilik sektörü alanında alt ve üst yapı olanaklarının iyileştirilmesi hedeflenmiştir.

f. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sözleşme imzalanan güdümlü proje sayısı	Adet	-	1	Ajans faaliyet raporu

g. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Proje kapsamında Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Hatay Valiliği ile işbirliği gerçekleştirilecektir.

h. İzleme ve Değerlendirme

Güdümlü Proje Desteği kapsamında sözleşme imzalanan proje İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından izlenecek ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir.

4.12. Güdümlü Proje Desteği

a. Amaç

Ajans tarafından ulusal strateji belgeleri ve Bölge Planı öncelikleri doğrultusunda güdümlü proje fikirlerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölgesel öncelikler ve ihtiyaçlar doğrultusunda proje teklif çağrısı, fizibilite desteği ve teknik destek gibi programlardan farklı olarak Ajansın öncülüğünde ve yönlendirmesiyle projelerin geliştirilmesi planlanmaktadır. Söz konusu projeler; bölgedeki üretim ve ihracat kapasitesinin geliştirilmesi, iyi uygulama örneklerinin oluşturulması, sektörel ihtisaslaşmanın desteklenmesi, özel bilgi, beceri ve teknolojilerin geliştirilmesi, transferi veya yaygınlaştırılması, yeni finansman modellerinin geliştirilmesi, kamu-üniversite-sanayi işbirliğinin desteklenmesi, yeni hizmet ve üretim organizasyonlarının geliştirilmesi, işbirliği ağları ve değer zinciri oluşturulması, kümelenmelerin desteklenmesi, yeni sanayi altyapısı ve organizasyon modellerinin geliştirilmesi, bölgedeki sektörlerin ihtiyaç duyacağı alanlarda insan kaynaklarının geliştirilmesi, dezavantajlı grupların sosyal, kültürel ve fiziksel hizmetlere erişebilirliklerini kolaylaştıracak altyapının tesis edilmesi, göçün olumsuz etkilerinin önlenmesi, sosyal hayatın kolaylaştırılması, somut olmayan kültürel mirasın yaşatılması vb. konuları üzerine olacaktır. 2020-2022 döneminde Çağlayancerit Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi ve Osmaniye Denetimli Serbestlik Hizmetleri Sürekli Eğitim Merkezi güdümlü projelerinin hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Çağlayancerit Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi Güdümlü Projesi, ajans 95. Yönetim Kurulu toplantısında uygun bulunmuş olup Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylandığı takdirde başvuru sahibi ile sözleşmesi imzalanacaktır (Güdümlü Proje Bilgi Formu Ek 1/A'da yer almaktadır). Bununla birlikte olgunlaşan diğer proje fikirleri güdümlü proje bilgi formları vasıtasıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı onayına sunulacaktır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sözleşme imzalanan güdümlü proje sayısı	Adet	-	2	Ajans faaliyet raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Güdümlü Proje Desteğine konu olabilecek proje fikirleri ilgili kurumlarla birlikte değerlendirilerek olgunlaştırılacak ve yatırıma dönüştürülecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Güdümlü Proje Desteği kapsamında sözleşme imzalanan projeler İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından izlenecek ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir.

4.13. Fizibilite Desteği Programı

a. Amaç

Ajans tarafından TR63 Bölgesinin kalkınmasına ve rekabet gücünün geliştirilmesi açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek sağlamak amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ajans tarafından 2020-2022 dönemi için hazırlanan imalat sanayinde verimliliğin artırılması ve teknolojik dönüşüm, destinasyon odaklı turizmin geliştirilmesi ve TR63 Bölgesinde seracılık uygulamalarının yaygınlaştırılması sonuç odaklı programları kapsamında belirlenen hedeflere katkı sağlayacak fizibilite çalışmalarının, güdümlü proje desteği kapsamındaki projelere yönelik fizibilite çalışmalarının ve bölge planı ile uyumlu olmak kaydıyla aciliyet taşıyan ve kritik öneme haiz yerel kalkınma fırsatı olarak değerlendirilebilecek konulara yönelik fizibilite çalışmalarının hazırlanması hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sözleşme imzalanan proje sayısı	Adet	-	15	Ajans faaliyet raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Fizibilite desteği kapsamında hazırlanacak raporların kamu yatırımı, güdümlü proje ve yatırımcı çekme gibi fırsatlar sunması beklenmektedir. Bu kapsamda proje sonuç raporlarını kapsamda başvuru sahibi kurumların yanı sıra Ajans tarafından da kamuoyu bilgilendirme ve yönlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma sonuçları ajansta konuyla ilgili uzmanlardan oluşturulacak kabul komisyonları vasıtasıyla değerlendirilecektir.

4.14. Teknik Destek Programı

a. Amaç

Ajans tarafından TR63 bölgesindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmaların çözümüne katkı sunulması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR63 Bölgesinde kurumların beşeri kapasitelerinin geliştirilmesi hayati önem taşımaktadır. Bu kapsamda TR63 Bölge Planında ekonomik ve sosyal gelişmeye yönelik belirlenen stratejilerde beşeri sermayenin geliştirilmesine yer verilmiştir. Ajans tarafından uygulanacak Teknik Destek Programı ile eğitim, danışmanlık vb. hizmetler sağlanması planlanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sözleşme imzalanan proje sayısı	Adet	-	20	Ajans faaliyet raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Teknik destek kapsamında kurumların beşeri kaynaklarının geliştirilmesi ve hizmet sunum kapasitelerinin artırılması beklenmektedir. Bu kapsamda Ajans tarafından teknik destek programına yönelik kamuoyu bilgilendirme ve yönlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

Teknik destek programı İzleme ve Değerlendirme Birimi tarafından oluşturulacak kabul komisyonları vasıtasıyla değerlendirilecektir.

4.15. SOGEP Programı

Yerel dinamikleri harekete geçirerek yoksulluk, göç ve kentleşmeden kaynaklanan sosyal sorunları gidermek, değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara karşılık vermek, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamak, istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal içermeyi, sosyal girişimciliği ve yenilikçiliği desteklemek ve sosyal sorumluluk uygulamalarını yaygınlaştırmak amacıyla uygulanan Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında 2019 yılı içerisinde 81 proje başvurusu alınmış; ön inceleme ve yönetim kurulu görüşmeleri doğrultusunda 9 proje Yönetim Kurulu tarafından

belirlenerek Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı onayına sunulmuş; Bakanlık tarafından 3 proje onaylanmıştır. Söz konusu projelerin 2020 yılında başlaması öngörülmektedir.

4.16. 2020 Yılı COVID-19 İle Mücadele ve Dayanıklılık Programı

a. Amaç

TR63 Bölgesinde COVID-19 salgın riskinin en aza indirilmesi amacıyla salgın riski ile mücadeleye katkı sağlanması ve salgının etkilerinin azaltılması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Çin'in Vuhan şehrinde 1 Aralık 2019 tarihinde ortaya çıkan yeni tip korona virüs (COVID-19) hızla dünya genelinde yayılarak küresel bir salgın halinde gelmiş, 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. COVID-19 yüksek bulaşıcılığı, insan vücudunda hasar bırakması ve insan sağlığı üzerinde hayati tehlikeye sebep olacak etkileri nedeniyle toplum sağlığı için bir tehdit haline gelmiştir. Ülkemizde de şimdiye kadar alınan tedbirlere rağmen COVID-19 vakaları görülmekte, can kayıpları yaşanmakta ve vaka sayılarında gün geçtikçe artış yaşanmaktadır.

Yaklaşık 3,5 milyon insanın yaşamakta olduğu TR63 Bölgesi, nüfus yoğunluğu bakımından Türkiye'de 7. sırada olan Hatay ili ile beraber Türkiye'nin en kalabalık yerleşim noktalarından bazılarını bünyesinde barındırmaktadır. Bununla beraber, Suriye ile sınırı bulunan Bölge, ülkemizde yaşayan yaklaşık 600 bin Suriyeli misafire de ev sahipliği yapmakta ve bu durum sosyal mesafenin korunmasının önemini arttırdığı bugünlerde Bölgedeki risk yükünü artırmaktadır.

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, COVID-19 programı ile TR63 Bölgesi'nin ve ülkemizin salgınla mücadelesine katkı vermeyi; salgının yayılımının en aza indirilmesi ve kontrol altına alınmasını, başta risk altındaki gruplar olmak üzere toplum sağlığının korunması ve salgının olumsuz sosyo-ekonomik etkilerinin hafifletilmesini hedeflemektedir.

Bu kapsamda 2020 Yılı COVID-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı;

- Virüsün yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınması
- Halk sağlığı için acil hazırlık ve müdahale çalışmaları
- Salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi

öncelikleri çerçevesinde yürütülecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sözleşme imzalanan proje sayısı	Adet	-	10	Ajans faaliyet raporu, proje nihai raporu
Geliştirilen yenilikçi hizmet/model/uygulama/ürün sayısı	Adet	-	10	Ajans faaliyet raporu, proje nihai raporu
Kurulan/sağlık altyapısı iyileştirilen rehabilitasyon merkezi/ayakta tedavi merkezi/hastane vb. sayısı	Adet	-	3	Ajans faaliyet raporu, proje nihai raporu

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Program kapsamında COVID-19 ile mücadeleye katkı sağlanması ve salgının etkilerinin azaltılmasına yönelik projelerin geliştirilmesi beklenmektedir. Bu kapsamda Ajans tarafından programa yönelik kamuoyu bilgilendirme ve yönlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme

2020 Yılı COVID-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı, Ajansta konuyla ilgili uzmanlardan oluşturulacak kabul komisyonları vasıtasıyla değerlendirilecektir.

4.17. Devam Eden Destek Programları

Ajans tarafından önceki yıllarda sözleşme imzalanan ve aşağıdaki tabloda yer alan programlar kapsamında projelere yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir:

Tablo 8. Önceki Yıllardan Devam Eden Projeler

No	Mali Destek Programı/Güdümlü Proje/Fizibilite Desteği/Teknik Destek Programı Adı	Projelere Gerçekleştirilecek Ödemeler (TL)		
		2020	2021	2022
1	2018 Yılı Fizibilite Desteği	400.000,00	-	-
2	2018 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı	900.000,00	-	-
3	2018 Yılı Turizm Altyapısının Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı	5.500.000,00	-	-
4	2018 Yılı Sürdürülebilir Üretimin Geliştirilmesi ve Yenilikçilik Mali Destek Programı-4	1.500.000,00	-	-
5	2019 Yılı Teknik Destek Programı	50.000,00	-	-
6	2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı	3.500.000,00	500.000,00	-
7	2019 Yılı Bölge İçi Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Mali Destek Programı (Sosyal Kalkınma)	3.500.000,00	500.000,00	-

8	2019 Yılı Bölge İçi Gelişmişlik Farklarının Azaltılması Mali Destek Programı (Ekonomik Kalkınma)	1.000.000,00	300.000,00	-
9	2019 Yılı İmalat Sanayisine Yönelik Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı	8.500.000,00	1.000.000,00	-
10	2019 GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ	3.000.000,00	-	-
TOPLAM		27.850.000,00	2.300.000,00	-

Tablo 9. Yerel Kalkınma Fırsatları Program Süresi, Zaman Planlaması ve Faaliyet Bütçesi

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü	Yöntem	Süre (Ay)	Başlangıç Dönemi (Yıl/Çeyrek)	Bitiş Dönemi (Yıl/Çeyrek)	2020 Yılı Bütçesi (TL)	2021 Yılı Bütçesi (TL)	2022 Yılı Bütçesi (TL)
1	Güvenli ve Kaliteli Yer Fıstığı Üretimi İçin Sürdürülebilir Tekniklerin Geliştirilmesi Projesi	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	12	2020/1	2020/2	200.000,00	-	-
2	Leonardit ve Gıyadan Organomineral Gübre İmalat Tesis Fizibilitesi	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	12	2020/1	2020/2	200.000,00	-	-
3	Hatay İlinde Kooperatifçiliğin Geliştirilmesi Projesi	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	12	2020/1	2020/2	100.000,00	100.000,00	-
4	Sektörel ve Tematik Araştırma ve Analiz Çalışmaları	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	36	2020/1	2022/2	150.000,00	150.000,00	150.000,00
5	Geçici Koruma Statüsündeki Suriyelilere Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	36	2020/1	2022/2	50.000,00	50.000,00	50.000,00
6	Fuar Katılımları	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	36	2020/1	2022/2	600.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00
7	İş ve Yatırım Ortamını İyileştirmeye Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	12	2020/1	2020/2	60.000,00	60.000,00	60.000,00
8	Sürdürülebilir Kalkınmada Kadın Girişimciliği Çalıştayı	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	12	2020/1	2020/2	30.000,00	-	-
9	Osmaniye	Proje	Güdümlü Proje	36	2020/1	2022/2	1.000.000,00	1.000.000,00	-

	Denetimli Serbestlik Hizmetleri Sürekli Eğitim Merkezi GÜdümlü Projesi								
10	Çağlayancerit Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi GÜdümlü Projesi	Proje	GÜdümlü Proje	18	2020/2	2021/2	2.000.000,00	3.000.000,00	-
11	Hatay İpek Sürdürülebilir Moda ve Tasarım Merkezi	Proje	GÜdümlü Proje	18	2020/2	2021/2	2.000.000,00	911.522,50	-
12	GÜdümlü Proje Desteği	Proje	GÜdümlü Proje	36	2020/1	2022/2	-	2.000.000,00	2.000.000,00
13	Fizibilite Desteği	Proje	Proje Teklif Çağrısı	36	2020/1	2022/2	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
14	Teknik Destek	Proje	Proje Teklif Çağrısı	36	2020/1	2022/2	750.000,00	750.000,00	750.000,00
15	SODES Programı	Proje	Proje Teklif Çağrısı	36	2020/1	2022/2	4.600.000,00	-	-
16	2020 Yılı COVID-19 İle Mücadele ve Dayanıklılık Programı	Proje	Proje Teklif Çağrısı	9	2020/1	2020/2	8.919.200,00	-	-
17	Devam Eden Destek Programları	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	36	2020/1	2022/2	27.850.000,00	2.300.000,00	-
TOPLAM							50.009.200,00	13.021.522,50	5.710.000,00

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2018 yılı ile birlikte sonuç odaklı programlar ile birlikte Ajanslarda kurumsal dönüşüm süreci başlatılmıştır. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı ulusal strateji belgeleri ve bölge planında yer alan sektörel öncelikler doğrultusunda 2020-2022 yıllarını kapsayan Sonuç Odaklı Programları hazırlamış ve 2020 yılında çalışmalarını bu doğrultuda şekillendirmiştir. 2020 yılında Ajans, Sonuç Odaklı Programlar kapsamında belirlenen hedeflere yönelik odaklanacağı çalışmaların belirlenmesi ve yerel işbirliğini daha etkin kullanmaya yönelik tedbirler alacaktır. Bu bağlamda 2020 yılında Ajans, başta ticaret ve sanayi odaları olmak üzere, bölgede yer alan kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri ile gerçekleştirilecek toplantılarda bölgenin kaynak ve potansiyeli doğrultusunda önceliklendirilen alanlar değerlendirilecektir.

../03/2020

Onur YILDIZ

Genel Sekreter

6. EKLER

EK-1/A Güdümlü Proje Bilgi Formu

a. Çağlayancerit Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi Güdümlü Proje Bilgi Formu

1. PROJE TEMEL BİLGİLERİ

Proje Adı	Çağlayancerit Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi
Proje Konusu ve Sorun Tanımı	<p>Proje Konusu:</p> <p>Kahramanmaraş ili Çağlayancerit ilçesinde, yıllık 1.000 ton işleme kapasitesine sahip Ceviz İşleme ve Paketleme Tesisi kurulmasıdır.</p> <p>Sorun Tanımı:</p> <p>Proje ile Çağlayancerit ilçesinin en önemli tarımsal ürünü olan ve ilçe ekonomisinde de ağırlıklı bir yeri bulunan cevizin işlenmek suretiyle katma değerinin artırılması ve ilçenin ekonomik ve sosyal açıdan gelişmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir. Ceviz, Çağlayancerit ilçesinin en önemli ekonomik değeri kabul edilebilecek bir üründür. Cevizin pazara hazır hale getirilmesi için yeşil kabuklarının soyulması ve kurutulması gerekmektedir. Mevcut durumda üretilen cevizlerin yeşil kabuklarının büyük bir kısmı üretici ve aile fertleri tarafından soyulmakta, az bir miktarı ise aile tipi küçük ceviz kavlatma makinelerinde soyulmaktadır. Kurutma işlemi ise açık havada ve uzun sürede yapılmaktadır. Satış ve pazarlama çalışmaları bireysel çabalarla ve küçük hacimlerde gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle üreticilerin pazarlık şansı olmamaktadır. Pazarlama ve markaşma çalışmaları bulunmamaktadır. Çağlayancerit cevizi kalitesi ile Türkiye pazarlarında önemli bir yere ve coğrafi işarete sahip olmasına karşılık, coğrafi işareti de etkin kullanılamamaktadır.</p> <p>Ceviz üretiminin yaygın ve ekonomik açıdan önemli olduğu bir ilçede ceviz işleme ile ilgili hiçbir teknoloji kullanılmamaktadır. Cevizlerin elle ya da iptidai küçük aile tipi makinelerde kavlatılması, açık havada ve uzun sürede</p>

	kurutulması hem ürün kayıplarına (fire) hem de kalite kayıplarına neden olmaktadır. Kurulacak tesis ile ürün katma değerinin artırılması, cevizle ilgili ürünlerde çeşitliliğin sağlanması ve tarımsal örgütlenmelerde iyi uygulama örneklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.	
Uygulama Yeri	il	Kahramanmaraş
	ilçe(ler)	Çağlayancerit
Uygulama Süresi	18 ay	
Proje Uygulayıcıları	Yararlanıcı	SS Çağlayancerit İlçesi ve Mahalleleri Cevizcilik Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
	Ortaklar	<ul style="list-style-type: none"> • Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi • Çağlayancerit Belediyesi • Çağlayancerit Ziraat Odası
	İştirakçiler	<ul style="list-style-type: none"> • Çağlayancerit Kaymakamlığı • Kahramanmaraş Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı • Çağlayancerit İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
Yararlanıcılar	Hedef Gruplar	<ul style="list-style-type: none"> • Çağlayancerit ilçesi ceviz üreticileri • Çevre ilçelerdeki ceviz üreticileri • Cevizle ilgili olarak üretilen diğer ürünlerin (reçel, samsa, sucuk v.s.) üreticileri
	Nihai Yararlanıcılar	<ul style="list-style-type: none"> • Ceviz satışı yapan firmalar • Ceviz üreticisi ve cevizle ilgili olarak üretilen diğer ürünlerin üretimini yapan aile fertleri
Proje Konusu İle İlgili Diğer Kuruluşlar	Kahramanmaraş Çevre Şehircilik Müdürlüğü (Milli Emlak Müdürlüğü): Hazineye ait 12.979 m2 alan başvuru sahibi Kooperatife 30 yıllığına tahsis edilmiştir. Ayrıca, tesis inşaatı, ruhsatlandırma, üretim izni v.s. gibi süreçler ilgili kurum/kuruluşları nezdinde yürütülecektir.	

<p>Projenin Temel Faaliyetleri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>İhale ve Satın Alma Süreçleri:</u> Proje kapsamında 1.176 m2 büyüklüğünde tesis kurulacaktır. Tesiste; ceviz dış kabuk soyma, yıkama, kurutma, kalibre etme, paketleme ve kırma ünitelerinin yanı sıra reçel ve pestil yapımı için bölümler de bulunacaktır. İnşaat maliyetinin yaklaşık 1 Milyon 895 Bin TL, makine-ekipman maliyetinin ise yaklaşık 3 milyon 957 Bin TL olacağı öngörülmüştür. • <u>Personel İstihdamı:</u> Tesiste görev alacak olan işletme müdürü, ziraat mühendisi, pazarlama elemanı ve daimi işçiler için niteliklerinin belirlenmesi ve istihdam sürecini kapsamaktadır. • <u>İnşaat ve üretim sürecine yönelik izin ve ruhsat süreçleri:</u> Kooperatif yönetimi tarafından ilgili kurumlar (Belediyeler, Tarım ve Orman Müdürlüğü, Çevre Şehircilik Müdürlüğü v.s.)nezdinde yürütülecek izin ve ruhsat süreçlerini kapsamaktadır. • <u>Makine-ekipman montajı, işletmeye alma ve eğitimler:</u> Tesis inşaatının ve makine ekipman satın alma sürecinin tamamlanması ile birlikte ünitelerin yerleşimin yapılması ve tesisin deneme üretimine alınmasını kapsamaktadır. Ayrıca bu dönemde, makine ekipmanlarla ilgili eğitimlerin verilmesi öngörülmüştür. 			
<p>Proje Mali Bilgileri</p>	<p>Proje Bütçesi</p>	<p>5.903.000 TL</p>		
	<p>Destek Miktarı</p>	<p>5.000.000 TL</p>		
	<p>Eş Finansman</p>	<p>903.000 TL</p>		
	<p>Destek Oranı</p>	<p>% 84</p>		
	<p>Temel Bütçe Kalemleri</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="893 1268 1357 1335"> <p>İnsan Kaynakları</p> </td> <td data-bbox="1364 1268 2056 1335"> <p>0 TL</p> </td> </tr> </table>	<p>İnsan Kaynakları</p>	<p>0 TL</p>
<p>İnsan Kaynakları</p>	<p>0 TL</p>			

		Danışmanlık Hizmeti	0 TL
		Makine / Ekipman	3.957.115,84 TL
		Yapım İşi (İnşaat)	1.895.584,16 TL
Performans Göstergeleri	<p><u>Çıktı Göstergeleri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kurulan tesis sayısı: 1 adet • Yıllık üretim / işleme kapasitesi: 1.000 ton • Sürekli İstihdam: 4 kişi • Geçici İstihdam: 11 kişi • Marka Başvurusu: 1 adet • Marka Tescili: 1 adet <p><u>Sonuç Göstergeleri</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ürün katma değer artışı • Üreticilerde gelir artışı • Ürün çeşitliliğinde artış • Pazarlama alternatiflerinde artış • Yurt dışı satış olanaklarının geliştirilmesi 		

2. PROJE AMAÇLARI, GEREKÇESİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Projenin Genel Hedefi	<p>Çağlayancerit ilçesinde yaygın olarak üretilen cevizin işlenip ambalajlanarak katma değerinin artırılması ve yaratılacak olan bu katma değer ile üreticilere ve ilçe ekonomisine katkıda bulunulmasıdır. Proje ile amaçlanan sadece işleme ve paketleme tesisi ortaya koymak değil, aynı zamanda işbirliği,</p>
------------------------------	--

	<p>işletmecilik ve pazarlama altyapısını da oluşturmak ve tarımsal örgütlenmede iyi uygulama örneklerini geliştirmektir.</p>
Proje Amaç(lar)ı	<ul style="list-style-type: none"> • İlçedeki ceviz üreticilerinin gelirlerinin artmasının sağlanması • İlçede üretilen cevizin teknolojik yöntemler ile soyulmasını ve kurutulmasını sağlayarak ürün kalitesinin korunması ve değer kaybı yaşanmasının önlenmesi • Cevizlerin belli bir kısmının iç ceviz haline getirilmesi ile üreticilere daha yüksek bir gelir imkanının sağlanması • Cevizin işlenerek farklı ürünlere ceviz reçeli, ceviz ezmesi, cevizli sucuk vb. dönüştürülmek suretiyle hem katma değerinin artırılması hem de ürün ve pazar çeşitliliği sağlanması • İlçede üretilen cevizin markalaşma çalışmalarının yapılması ve Çağlayancerit cevizi coğrafi işaretinin kullanımının sağlanması • Özellikle ceviz ürünlerinin üretiminde kadın istihdamına önem verilerek, kadınların da iş hayatında yer almalarının sağlanması ve kadınlara gelir olanağı yaratılması • İlçede ortak işletmecilik kültürünün geliştirilmesi, işbirliği yapılarının güçlendirilmesi, pazarlama anlayışının oluşturulması • Tarımsal örgütlenmede iyi uygulama örneklerinin geliştirilmesi • İlçede istihdamın artışına katkı sağlanması
Projenin Arka Planı ve Gerekçesi	<p>Çağlayancerit ilçesinde Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı 1.757 ceviz üreticisi bulunmaktadır. İlçe genelinde 18 mahallede (merkez dâhil) 14.821 da alanda yaklaşık 3.000 ton ceviz üretilmektedir. Bu veri resmi (TÜİK) verilerden alınmış olup resmi olmayan verilere göre ilçede 5-6 bin ton, yakın ilçelerle birlikte bölgede 10 bin ton ceviz üretimi yapıldığı bilinmektedir.</p> <p>Ceviz, Çağlayancerit ilçesinin en önemli ekonomik değeri kabul edilebilecek bir üründür. Cevizin pazara hazır hale getirilmesi için yeşil kabuklarının soyulması ve</p>

kurutulması gerekmektedir. Mevcut durumda üretilen cevizlerin yeşil kabuklarının büyük bir kısmı üretici ve aile fertleri tarafından soyulmakta, az bir miktarı ise aile tipi küçük ceviz kavlatma makinelerinde soyulmaktadır. Kurutma işlemi ise açık havada ve uzun sürede yapılmaktadır. Satış ve pazarlama çalışmaları bireysel çabalarla ve küçük hacimlerde gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle üreticilerin pazarlık şansı olmamaktadır. Pazarlama ve markalaşma çalışmaları bulunmamaktadır. Çağlayancerit cevizi kalitesi ile Türkiye pazarlarında önemli bir yere ve coğrafi işarete sahip olmasına karşılık, coğrafi işareti de etkin kullanılamamaktadır.

Ceviz üretiminin yaygın ve ekonomik açıdan önemli olduğu bir ilçede ceviz işleme ile ilgili hiçbir teknoloji kullanılmamaktadır. Cevizlerin elle ya da iptidai küçük aile tipi makinelerde kavlatılması, açık havada ve uzun sürede kurutulması hem ürün kayıplarına (fire) hem de kalite kayıplarına neden olmaktadır.

Proje ile Çağlayancerit ilçesinin en önemli tarımsal ürünü olan ve ilçe ekonomisinde de ağırlıklı bir yeri bulunan cevizin işlenmek suretiyle katma değerinin artırılması ve ilçenin ekonomik ve sosyal gelişimine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Kurulacak tesiste; ceviz dış kabuk soyma, yıkama, kurutma, kalibre etme, paketlenme ve kırma ünitelerinin yanı sıra reçel ve pestil yapımı için bölümlerde yeni teknoloji kullanılarak ürün kalitesi artırılacağı gibi, bu işlemlerin süresi kısıllanacak, ürün daha dayanıklı ve temiz bir şekilde piyasaya sürülebilecek ve daha yüksek katma değer elde edilebilecektir. Aynı zamanda tesiste kadın girişimcilere ayrılacak olan reçel, pestil, sucuk vb. ceviz ürünleri imalatı yapılmasına olanak tanıyan alan ile kadın girişimciler desteklenecek ve bir anlamda kendilerine ekonomik bir destek sağlanacaktır.

Diğer taraftan tarımsal örgütlenmenin iyi uygulama örneklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Buna yönelik olarak DOĞAKA'nın da girişimleri ile ilçede kooperatif kurulmuştur. Bu kooperatife, yerel yönetimlerden ve ziraat odası gibi üreticilerin temsil edildiği kuruluşlardan da kurumsal üyelikler sağlanmıştır.

Proje, içeriği ve sonuçları itibarıyla Ulusal Kalkınma Planı ve TR 63 Bölge Planı başta olmak üzere ulusal ve tematik olarak yapılmış plan ve programlarla uyumludur.

	<p>Yöresel ürünlerin, işleme ve pazarlama süreçlerine yönelik yatırımlarla ekonomiye kazandırılması ve kırsal kalkınmaya katkı sağlaması temel öncelikler arasında yer almaktadır.</p>
Projenin Tamamlayıcılığı	<p>Proje, herhangi bir projenin tamamlayıcısı ya da devamı niteliğinde değildir. Konusu ve sonuçları itibarıyla Ajansımız tarafından öncelikli olarak ele alınan konular arasında yer alan “yöresel ürünlerin işlenmesi ve ekonomiye kazandırılması” ve “kooperatifçilik uygulamalarının yaygınlaştırılması” hususlarında sinerji oluşturabilecek niteliktedir.</p>
Projenin Etkileri	<p>Projenin uygulanacağı Çağlayancerit ilçesi, DOĞAKA tarafından yapılan sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi çalışmasında en az gelişmiş ilçeler arasında yer almaktadır. İlçe ekonomisi tamamen tarıma dayalı olup tarımsal faaliyetler içerisinde de ceviz üretimi, elma üretimi ile birlikte en temel faaliyettir. İlçenin coğrafi koşulları nedeniyle tarımsal faaliyetler de sınırlı bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Bu durumda şartların elverdiği üretim yapısından en fazla faydayı sağlamak ilçe ekonomisi açısından hayati öneme sahiptir. Diğer taraftan Çağlayancerit cevizi coğrafi işaretlidir. Çağlayancerit Ziraat Odası tarafından yapılan başvuru ile “menşe adı” olarak coğrafi işaret tescilini almaya hak kazanmıştır.</p> <p>Cevizin hem ilçenin temel ekonomik faaliyetlerinden biri olması hem de coğrafi işaret tescilinin bulunması sebebiyle pazarlama avantajına sahip olması, ceviz üretiminde sağlayacak en küçük katma değer artışının dahi ilçe ekonomisi açısından önemini ortaya koymaktadır.</p> <p>Proje ile ilgili olarak hazırlanan Fizibilite Raporunda yer alan Değer Zinciri Analizi, halen hiçbir işleme tabi tutulmadan piyasaya sunulan cevizin, proje ile yapılacak tesiste işlendikten sonra piyasaya sunulması ile elde edilebilecek katma değeri ortaya koymaktadır.</p> <p>Buna göre, tesisin faaliyete geçmesi ile birlikte üreticilerde gelir artışının sağlanacağı, cevizin modern yöntemlerle işlenmesi sonucunda ürün</p>

	<p>kalitesinin korunacağı ve pazarda değer kaybı yaşanmayacağı, iç ceviz, reçel ve pestil gibi ürün çeşitliliği ile katma değerlerin daha da artacağı ve coğrafi işaretli Çağlayancerit Cevizinin marka değerinin artırılacağı değerlendirilmektedir.</p> <p>Diğer taraftan, proje sonuçları itibarıyla, üreticilerin örgütlenmesi ve ortak hareket etme kültürünün geliştirilmesinde iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasına katkı sağlayacak niteliktedir.</p> <p>Projenin orta vadeli etkisi; ilçede üretilen cevizlerin modern bir tesiste işlenerek kalitelerinin ve katma değerlerinin artırılması, kooperatifin işletmecilik kapasitesinin artması, işbirliği sürecinin güçlenmesi, markalaşma ve pazarlama çalışmaları konusunda ilerleme kaydedilmesi olacaktır.</p>
Projenin İşletme Modeli ve Sürdürülebilirliği	<p>Yatırımın faaliyete geçip işletilmesi S.S. Çağlayancerit İlçesi ve Mahalleleri Cevizcilik Tarımsal Kalkınma Kooperatifi tarafından gerçekleştirilecektir. Kooperatif bünyesinde üreticiler olduğu gibi üretici örgütleri ve yerel yönetimlerin de yer aldığı kurumsal üyelikler de bulunmaktadır.</p> <p>Proje kapsamında oluşturulacak tesiste; ceviz dış kabuğunun soyulması, cevizin yıkanması, kurutulması, kalibre edilmesi, paketlenmesi ve kırılmasına yönelik işlemler yapılacaktır. Paketlenen ürünler Kooperatif tarafından alınacak marka ve Çağlayancerit Cevizi coğrafi işareti de kullanılmak suretiyle pazarlanacaktır. Tesisin işletme döneminde üretim ve pazarlama danışmanlığı desteği de sağlanacaktır.</p> <p>İşletme dönemi için detaylı analizler Fizibilite Raporu hazırlıkları sürecinde gerçekleştirilmiştir. Buna göre, tesis için 4 adet daimi 11 adet geçici işçi öngörülmüştür. Tesisin kapasitesi ve işletme dönemi girdileri için, bölgede üretilen yıllık ceviz miktarının % 10'u esas alınmıştır. Buna göre tesisin yıllık kapasitesi 1.000 ton olarak hesaplanmış ve detay analizler bu veri üzerinden yapılmıştır.</p>

	Yapılan analizlerde İç Karlılık Oranı % 32, Fayda / Maliyet Oranı (ticari) 1.12, Fayda / Maliyet Oranı (Ekonomik) 1.39 olarak hesaplanmıştır. İlk yıl kapasite kullanım oranı % 57 ve tam kapasiteye ulaşma yılı ise 7. Yıl olarak varsayılmıştır.					
Proje Riskleri						
	#	Risk Tanımı	Dönem (Uygulama / İşletme)	Olasılık (1-5 arası)	Etki Düzeyi (1-5 arası)	Tedbir
	1	Hammadde Temini	İşletme	2	5	Kooperatif üyesi üreticiler ve üretici örgütleri desteğiyle bertaraf edilmesi planlanmaktadır.
2	Kooperatifin Yeni Kurulmuş Olması	Uygulama ve işletme	3	4	Kooperatif bünyesindeki kurumsal üyelikler ve üretim ve pazarlama sürecinde sağlanacak	

						danışmanlık desteği ile bertaraf edilmesi planlanmaktadır.
	3	Geleneksel İşleme ve satış Yöntemleri	İşletme	3	2	Tesisin işletme dönemindeki başarısının, tesise olan ilgi ve güveni zamanla artıracığı değerlendirilmektedir.

EK-1/B Proje Listesi

Proje Konusu	Sektörü (Tarım, Hayvancılık, Enerji vb...)	Uygulama Yeri (İl, İlçe)	Açıklama (Projenin önemi, neden çalışılması gerektiği izah edilmeli)	Projenin Finansman Yöntemi (Özel sektör öz kaynağı, kamu yatırımı, kamu-özel işbirliği, Uluslararası fon, güdümlü proje, devlet destekleri)	Tahmini Bütçe
--------------	--	--------------------------	--	---	---------------

				*)	
Leonardit ve Gidyadan Organomineral Gübre İmalat Tesis Fizibilitesi	Kimya-Tarım	Kahramanmaraş-Elbistan	Afşin-Elbistan Kömür havzasında bol miktarda bulunan ve hem bitki besin maddesi sağlayan hem de toprağın fiziksel yapısını düzelteren leonardit ve gidyanın tarım sektöründe kullanılmasına yönelik yatırım yapılması	Güdümlü Proje	10.000.000,00 TL
Afşin-Elbistan Termik Santrali Kaynaklı Atık Isı İle Seracılık Projesi Fizibilitesi	Tarım	Kahramanmaraş-Elbistan	Kahramanmaraş ilinde faaliyet gösteren termik santral çevresinde tarıma elverişli alanlarda seracılık faaliyetleri yürütülmesi	Özel Sektör Öz Kaynağı	100.000.000,00 TL
Bakalit Hammaddesi İmalatı	Plastik	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş metal mutfak eşyası sektöründe kulp vb. montaj malzemeleri olarak kullanılan bakalit hammaddesi yurt dışından gelmektedir.	Özel Sektör Öz Kaynağı	1.000.000,00 TL
Balık Yemi İmalatı	Hazır Hayvan Yemleri İmalatı	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş ili ve yakın çevresinde yaklaşık 50 bin ton alabalık üretim kapasitesi bulunmakta olup yem fabrikası bulunmamaktadır. Balık yemleri Ege bölgesinden gelmekte olup Kahramanmaraş ilinde kurulacak bir tesis tüm Doğu Akdeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi pazarına hitap edebilecektir.	Özel Sektör Öz Kaynağı	5.000.000,00 TL
Elektrikli Küçük Ev Aletleri İmalatı	Elektrikli Teçhizat İmalatı	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş ilinde gelişmiş olan metal mutfak eşya sektöründe katma değeri artırmak amacıyla elektrikli ev aletleri sektörüne geçilmesi için önemli fırsat bulunmaktadır.	Özel Sektör Öz Kaynağı	3.000.000,00 TL

Yer Fıstığı Kreması	Gıda	Osmaniye	Osmaniye ili yer fıstığı üretiminde ve ticaretinde Türkiye pazarının yaklaşık % 85'ine sahiptir. Hammaddeye erişimin kolay olması, teşvik sisteminde 5. bölgede olması gibi sebeplerden ötürü ABD ve Avrupa pazarında talebi olan yer fıstığı kreması üretimi için avantajlı konumdadır.	Özel Sektör Öz Kaynağı	1.000.000,00 TL
Meyve Suyu Üretimi	Gıda	Hatay	Hatay ili hem TR63 Bölgesi hem de Türkiye yaş meyve sebze üretimi ve ihracatında önemli bir paya sahiptir. 2018 yılında yaş sebze meyve üretimi bakımından %20'lik üretim payı ile Hatay ili ülke sıralamasında 3.sırada yer almaktadır. İlin ihracatının yaklaşık %20'si yaş sebze meyve ürünlerinde gerçekleşmektedir.	Özel Sektör Öz Kaynağı	17.000.000,00 TL
Filtre Kâğıdı Üretimi	Kâğıt ve Mukavva Ürünleri İmalatı	Hatay	Hatay ili Türkiye otomobil filtre üretiminin % 60'ından fazlasını üretmektedir (33 milyon adet filtre). Filtrenin en önemli girdilerinden biri olan filtre kağıdı ise yurt dışından temin edilmektedir.	Özel Sektör Öz Kaynağı	5.000.000,00 TL
Kireçlik Yarma Sistemi Üretim Tesisi	Deri	Hatay-Antakya	Hatay ilinde 1995 yılında kurulan Dericiler Sitesinde, geçmiş yıllarda 78 işletme ve 1000 çalışana ulaşmasına rağmen günümüzde firmaların kullandıkları teknolojinin ekonomik ömrünü yitirmesi ve firmaların yatırım yapmamaları sebebiyle 8 firma ve 120 çalışana kadar gerilemiş olup Hatay ili ayakkabıcılık sektöründe ihtiyaç duyulan deri büyük ölçüde il dışından karşılanmaktadır. Bu doğrultuda Hatay ili Antakya ilçesinde deri sektöründe Kireçlik Yarma Sistemi Üretim Tesisinin kurulması	Güdümlü Proje	7.000.000,00 TL

Ek-1/D Düzenlenecek Etkinlikler

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikten Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Verimlilik Konferansları	Verimlilik SOP	Firmaların büyüme performanslarının artırılmasına yönelik önerilerin sunulması, iyi uygulama örneklerinin paylaşılması ve sektörel verimlilik uygulamalarına yönelik yol haritalarının değerlendirilmesi	İmalat sanayinde verimlilik konusunda işletmeler bilgilendirilecektir. Yalın üretim, 6 sigma vb. uygulamalar hakkında örnek uygulamalar sunulacaktır.	45.000,00 TL Organizasyon giderleri (Coffee-break, yemek, salon kirası vb.), konuşmacı giderleri (ulaşım, konaklama, yemek vb.)	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	Ticaret ve Sanayi Odaları, Organize Sanayi Bölgeleri	SDP	2020/1-2020/2
Seracılık bilgilendirme toplantıları	Sera SOP	Seracılık sektöründe üreticilerin ve yatırım yapmak isteyen girişimcilerin ulusal ve uluslararası eğilimler (tohum, teknoloji kullanımı vb.), devlet destekleri vb. konularda bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır	Üretici ve girişimcilerin sera maliyetleri, seracılık teknolojileri, üretim teknikleri vb. konularda bilgilendirilmesi sağlanacaktır.	30.000,00 TL Organizasyon giderleri (Coffee-break, yemek, salon kirası vb.), konuşmacı giderleri (ulaşım,	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	İl Tarım ve Orman Müdürlükleri	PYB	2020/1-2020/2

				konaklama, yemek vb.)				
Sürdürülebilir Kalkınmada Kadın Girişimciliği Çalışayı	Yerel Kalkınma Fırsatları	Kadın girişimciliğin özendirilmesi ve bölgemizde yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.	Kadın girişimciliğine yönelik sorunlara çözüm önerilerinin sunulması ve kadın girişimciliğine yönelik destek mekanizmalarını n tanıtımı sağlanacaktır.	30.000,00 TL	Hatay, Kahramanmaraş	Hatay Valiliği, Antakya Ticaret ve Sanayi Odası, Hatay Kadın Girişimciler Derneği, Kahramanmar aş Valiliği, Kahramanmar aş Ticaret ve Sanayi Odası, Kahramanmar aş Kadın Girişimciler Derneği	KKB	2020/1- 2020/2
Fidancılık Paneli	Sera SOP	Fidancılık sektöründe örgütlülüğün ve rekabetçiliğin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.	Kayıt dışı üretimin sektöre verdiği zararın ortaya konması, akademik çalışmaların sektöre ulaştırılabilmesi konuları ele alınacaktır.	15.000,00 TL	Hatay	Hatay İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Samandağ İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Fidan Üreticileri Alt Birliği ve Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat	SDP	2020/1- 2020/2

						Fakültesi		
Fidancılık Sektörü Çalışma Ziyareti	Sera SOP	Fidancılık sektöründe örgütlülük bilincinin artırılması amaçlanmaktadır.	İş ilişkilerinin güçlendirilmesi, işbirliği yapılabilecek alanlarının değerlendirilmesi hedeflenmektedir.	20.000,00 TL	İzmir	Hatay İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Samandağ İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Fidan Üreticileri Alt Birliği,	SDP	2020/1-2020/2
Girişimcilik Ekosistemi Zirvesi	Verimlilik SOP	TR63 Bölgesinde girişimcilik ekosistemini geliştirerek bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.	Fikir sahibi girişimcilerin, girişimci adaylarının fikirlerini hayata geçirmelerine yönelik destek sağlamak, başarı örnekleri vb. hususların yer alacağı etkinlikler gerçekleştirilecektir.	75.000,00TL	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	Bölge Üniversiteleri, Ticaret ve Sanayi Odaları, İŞKUR, Organize Sanayi Bölgeleri	YDO	2020/1-2020/2
Mesleki ve Teknik Eğitim Çalıştayları	Verimlilik SOP	Mesleki eğitimin önemini vurgulamak, meslek okullarına karşı var olan olumsuz algının	Velilere/öğrencilere mesleki eğitim sonrasında kariyer	50.000,00 TL	Osmaniye, Kahramanmaraş	Kahramanmaraş ve Osmaniye İl Milli Eğitim Müdürlükleri	YDO	2020/1-2020/1

		giderilmesi için bilgilendirmeler yapmak ve velilere/öğrencilere meslek lisesi kariyer imkânlarını tanıtmak amaçlanmaktadır.	imkanlarının tanıtılması ve doğru eğitim süreçlerine yönlendirilmesi hedeflenmektedir.					
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ek-1/E Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Sektörel Değer Zinciri Analizleri	TR63 Bölgesinde öne çıkan sektörlerde değer yaratan faaliyetleri ve bu faaliyetlerin toplam değer içindeki paylarını belirlemek, rakip değer zincirleri ile kıyaslamak ve söz konusu değer zincirindeki yükseltme fırsatlarını belirlemek	Ajans eliyle	
Mesleki Beceri Seti Analizi ve Mesleki Eğitim İhtiyaç Analizi	İşgücü arzı ve talebinin belirlenmesi, mesleki eğitim altyapısının değerlendirilmesi ve İşgücüne gereken becerilerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.	Parçalı Hizmet Alımı	Saha çalışması sebebiyle İŞKUR ve Bölge üniversiteleri ile işbirliğine gidilecek ve üniversitelerden parçalı hizmet alımı yapılacaktır.
Destinasyon Yönetim Stratejisinin hazırlanması	Hazırlanmış olan TR63 Bölgesi Turizm Stratejileri Eylem Planları göz önünde bulundurularak il bazlı turizm yönetim organizasyonlarının yapısının belirlenmesi ve bölgede öne çıkabilecek turizm rota ve destinasyonlarının belirlenmesi, bu rota ve destinasyonlardaki turizm tesislerinin fiziki ve beşeri altyapılarının güçlendirilmesi, bütüncül bir bakış açısıyla rota ve destinasyonların pazarlama ürünü haline getirilmesine	Ajans eliyle	

	amaçlayan çalışmanın hazırlanması hedeflenmektedir.		
Turizm Değerleri Ziyaretçi Algı Araştırması	Bölgedeki turizm değerlerine yönelik eksikliklerin tespiti ve giderilmesi amacıyla ziyaretçilerinin yaşadıkları/karşılaştıkları sorunları/zorlukları ölçmeyi hedefleyen ve turizm değeri ile ilgili eksikliklerin giderilmesine yönelik faaliyet önerilerine yer veren araştırma çalışması gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.	Parçalı Hizmet Alımı	Turizm değerleri ziyaretçilerine yönelik anket çalışması için parçalı hizmet alımı yapılacaktır.
Kurumsal Stratejik Plan güncellemesi	Mevcut Kurumsal Stratejik Planın Sonuç Odaklı Programlar göz önünde bulundurularak güncellenmesi planlanmaktadır.	Ajans eliyle	
Program Sonrası Değerlendirme Raporu Çalışması	Mali destek programlarının sonuçlarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.	Ajans eliyle	
Güvenli ve Kaliteli Yer Fıstığı Üretimi İçin Sürdürülebilir Tekniklerin Geliştirilmesi Projesi	Osmaniye ili ve çevresinde üretilen yer fıstığında gıda risklerinin engellenmesi amaçlanmaktadır.	Parçalı Hizmet Alımı	Yer fıstığında aflatoksin maddesinin varlığı ile ilgili analiz ve teknik raporlarla ilgili parçalı hizmet alımı yapılacaktır.
Leonardit ve Gıyadan Organomineral Gübre İmalat Tesis Fizibilitesi	Afşin-Elbistan bölgesinin leonardit ve gıda potansiyeline ilişkin mevcut durumun ortaya konması, leonardit ve gıyadan organik gübre ve toprak düzenleyici üretimini gerçekleştirebilecek bir tesisin ekonomik, mali ve teknik analizini içeren bir fizibilitenin hazırlanması amaçlanmaktadır.	Parçalı Hizmet Alımı	Gıda ve leonarditin teknik analizleri ile ilgili parçalı hizmet alımı yapılacaktır.
İmalat Sanayi Sektörlerine Yönelik İş ve Verimlilik Etüdü Çalışması	Ajans tarafından gerçekleştirilen analiz çalışmalarında ve sektör ziyaretlerinde Bölgede faaliyet gösteren işletmelerin yönetim, üretim ve pazarlama süreçlerinde verimlilik sorunları olduğu ve firmaların bu sorunlar hakkında bilgi sahibi olmadığı belirlenmiştir. Bu kapsamda Ajans tarafından filtre, metal mutfak eşyaları imalatı ve zeytinyağı sektörleri öncelikli olmak	Parçalı Hizmet Alımı	Saha çalışmaları ve kaynak verimliliği analizleri için parçalı hizmet alımı yapılacaktır.

	<p>üzere imalat sanayi sektörlerinde firma bazlı iş ve verimlilik etüdü çalışmaları gerçekleştirilecektir. Çalışma ile firmaların;</p> <ul style="list-style-type: none"> • • Süreç analizleri, • • Tesis düzeni, • • Malzeme taşıma etkinliği, • • Zaman etüdü, • • Yalın üretim, • • İhracat geliştirme, • • Toplam ekipman etkinliği, • • Kaynak verimliliği <p>konularında analizleri gerçekleştirilecek ve başta özel sektöre yönelik teknik destek programı olmak üzere, ajans destekleri söz konusu etüd çalışması çerçevesinde tasarlanacaktır.</p>		
--	---	--	--

Ek-1/F Kaynak Verimliliği Faaliyetleri

No	Faaliyet Adı	Faaliyetin Açıklaması	Tahmini Bütçe (TL)	Faaliyet Takvimi
1	Finansman Maliyeti Desteği Programı	Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından "İmalat Sanayinde Verimliliğin Artırılması ve Teknolojik Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı" kapsamında 2020 yılında uygulanacak olan finansman maliyeti desteği programı ile TR63 Bölgesi'nde mobilyacılık ve gıda sektörlerinde yer alan işletmelerin rekabet güçlerinin artmasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Program işletmelerin üretim süreçlerinde verimliliğini artırmak ve teknolojik altyapılarını iyileştirmek öncelikleri çerçevesinde yürütülecektir.	15.000.000,00	2020/1-2021/2
2	Filtre Sektörünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı	İskenderun körfezinde filtre sektöründe faaliyet gösteren 23 (Hatay 21, Osmaniye 3 (GİB, 2017)) adet işletme bulunmaktadır. Söz konusu firmalarda yaklaşık 2.800 kişi istihdam edilmekte olup her tür traktör ve otomobil hava, yağ ve yakıt filtreleri, iş makineleri ve endüstriyel amaçlı hava, yakıt, yağ ve hidrolik filtre ile hava/yağ seperatörleri üretilmektedir.	1.500.000,00	2020/2-2022/1

		<p>Türkiye içten yanmalı motorlar için filtre üretiminin % 66'sı (2018, GBS), ihracatının ise % 52'si (2018, GBS) İskenderun körfezinden karşılanmaktadır.</p> <p>Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Kalkınma Ajansları işbirliğinde hazırlanan Hatay ili Filtre Sektörü Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı çalışması kapsamında gerçekleştirilen saha çalışmaları, firma ziyaretleri ve çalıştaylar kapsamında kurumsallaşma, verimlilik, pazarlama ve yatırım ortamı başlıkları altında sorunlar belirlenerek yükseltme planında politika önerileri sunulmuştur.</p> <p>Ajans tarafından uygulanacak destek programı ile filtre sektöründe faaliyet gösteren firmaların kurumsallaşma, üretimde verimlilik ve pazarlama alanlarında sorunlarına çözüm üretilmesi hedeflenmektedir.</p>		
3	Verimlilik Konferansları	Ticaret ve Sanayi Odaları ve Organize Sanayi Bölgeleri işbirliğinde firmaların büyüme performanslarının artırılmasına yönelik önerilerin sunulması, iyi uygulama örneklerinin paylaşılması ve sektörel verimlilik uygulamalarına yönelik yol haritalarının değerlendirilmesi amacıyla il bazlı konferanslar gerçekleştirilecektir.	45.000,00	2020/1-2020/2
4	Verimlilik Eğitimleri	TR63 Bölgesinde yer alan işletmelerin verimlilik kapasitelerini geliştirmek amacıyla üretim, kurumsal kapasite, teknoloji vb. alanlarda verimlilik eğitimleri gerçekleştirilecektir.	60.000,00	2020/1-2020/2
5	SCORE Programı Eğitim ve Danışmanlık Çalışmaları	Filtre Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı çalışmasında üretimin verimsizliği, kurumsallaşma sorunu, teknolojik altyapının yetersizliği gibi sorunlara yer verilmiştir. Bu kapsamda ILO Türkiye Ofisi tarafından yürütülen Rekabetçi ve Sorumlu İşletmeleri Destekleme Programı kapsamında filtre sektöründe yer alan 5 işletmeden 20 çalışana (10 beyaz yakalı, 10 mavi yakalı) yönelik insan kaynakları, temiz üretim ve verimlilik konularında eğitimler verilmesi ve işletme ziyaretleri gerçekleştirilerek (4 adet) firmanın gelişiminin değerlendirilmesi planlanmaktadır.	20.000,00	2020/1-2020/2
6	Leonardit ve Gidyadan Organomineral Gübre İmalat Tesis Fizibilitesi	Kahramanmaraş ilinin Afşin ve Elbistan ilçeleri sınırları içerisinde yer alan havzada toplam 3,25 milyar ton linyit bulunmaktadır. Linyit rezervi ile birlikte, genellikle linyit yataklarının üzerinde tabakalar halinde %40-50 arasında organik madde, %30-40 kireç ve kil, eski dönemlerde yaşamış su canlılarına ait fosil kabuk kalıntılarında oluşan doğal (organo-mineral) bir	200.000,00	2020/1-2020/2

	<p>materyal olan gıdya ile içerisinde % 40'dan fazla humik asit içeren, kömür düzeyine ulaşmamış organik bir materyal olan ve gıdya ile kömür tabakasının arasında yer alan leonardit maddesi bulunmaktadır.</p> <p>Elektrik üretiminde kullanılmadığı için daha önce kömürü alınmış maden yataklarına taşınarak gömülmekte olan gidyanın, barındırdığı organik maddeler nedeniyle yaklaşık 20 yıldır bölgede bulunan çiftçiler ve gübre firmaları tarafından satın alınıp tarımda gübre olarak kullanılmakta olduğu bilinmektedir. Gidyanın, içerisinde bulunan kireç nedeniyle asidik topraklarda pH düzenleyici olarak kullanılabilir potansiyele sahip olduğu çeşitli çalışmalar sonucunda yakın zamanda anlaşılmıştır. Leonardit ise gıdya tabakasının altında kömür tabakasının üstünde yer almakta olup mevzuatta organik toprak düzenleyici olarak tanımlanmaktadır.</p> <p>Yapılan çalışmalar neticesinde gidyanın, leonardit gibi organik madde içeriğinden ziyade barındırdığı kireç ile tarımda kullanılabileceği ve ekonomik bir potansiyel taşıdığı gösterilmiştir. Organik maddelerle birlikte doğal kireç barındıran gidyanın, yoğun yağış alan Karadeniz bölgesinde fındık bahçelerinde tarım kireci yerine kullanılabileceği ortaya konmuştur.</p> <p>Bu noktadan hareketle "Leonardit ve Gidyadan Organomineral Gübre İmalat Tesis Fizibilitesi" hazırlanarak gıdya ve leonardit materyalleri ile ilgili Dünya ve Türkiye'deki mevcut durumu, Afşin-Elbistan bölgesinin potansiyeli ortaya konacak ve örnek tesis kurulumuna ilişkin mali, teknik ve ekonomik analiz gerçekleştirilecektir.</p>		
--	--	--	--